

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.187/2025/10.

Kijavító végzés a 12. sorszám alatt!

Felperesek:

(I. r. felperes neve) (lakcím) I. rendű;

(II. r. felperes neve) (lakcíme) II. rendű;

(III. r. felperes neve) (lakcím) III. rendű;

(IV. r. felperes neve) (lakcím) IV. rendű;

(V. r. felperes neve) (lakcím) V. rendű;

(VI. r. felperes neve) (lakcím) VI. rendű;

(VII. r. felperes neve) (lakcím) VII. rendű;

(VIII. r. felperes neve) (cím) VIII. rendű;

(IX. r. felperes neve) (címe) IX. rendű;

(X. r. felperes neve) (cím) X. rendű;

(XI. r. felperes neve) (cím) XI. rendű

A felperesek jogi képviselője:

Dr. Varga Endre Tibor ügyvéd (ügyvéd címe)

Az alperes:

Magyar Biztosítók Szövetsége (címe)

Az alperes jogi képviselője:

Pozderka és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: iroda címe)

A per tárgya:

kártérítés, sérelemdíj

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Gyulai Törvényszék 14.P.20.049/2021/250/I.

A fellebbezést benyújtó fél és fellebbezés száma:

az alperes, 14.P.20.049/2021/255.

V É G Z É S

A Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.187/2025/10. sorszámú ítélete fejrészét és rendelkező részét az alábbiak szerint javítja ki:

„R É S Z Í T É L E T” .

„A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.”

A végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

[1] Az ítéltábla a Gyulai Törvényszék P.20.049/2021/250/I. sorszámu részítéletével szemben az alperes által benyújtott fellebbezést bírálta felül.

[2] Az ítéltábla elírás folytán érdemi határozatának megnevezését a 10. sorszám alatti határozatában ítéletként tüntette fel, holott az valójában részítélet.

[3] Az ítéltábla észlelte az elírást és azt a Pp. 364. §- folytán alkalmazandó 352. § (1) bekezdése alapján a rendelkező rész szerint kijavította, a fellebbezést a Pp. 352. § (4) bekezdése zárja ki.

Szeged, 2026. április 24.

Dr. Béri András sk.

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.

Dr. Lengyel Nóra sk.

táblabíró

előadó bíró

táblabíró

Felperesek:

- (I. r. felperes neve) (lakcím) I. rendű;
- (II. r. felperes neve) (lakcíme) II. rendű;
- (III. r. felperes neve) (lakcím) III. rendű;
- (IV. r. felperes neve) (lakcím) IV. rendű;
- (V. r. felperes neve) (lakcím) V. rendű;
- (VI. r. felperes neve) (lakcím) VI. rendű;
- (VII. r. felperes neve) (lakcím) VII. rendű;
- (VIII. r. felperes neve) (cím) VIII. rendű;
- (IX. r. felperes neve) (címe) IX. rendű;
- (X. r. felperes neve) (cím) X. rendű;

(XI. r. felperes neve) (cím) XI. rendű

A felperesek jogi képviselője:

Dr. Varga Endre Tibor ügyvéd (ügyvéd címe)

Az alperes:

Magyar Biztosítók Szövetsége (címe)

Az alperes jogi képviselője:

Pozderka és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: Dr. Nagy Bence Gyula, iroda címe)

A per tárgya:

kártérítés, sérelemdíj

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Gyulai Törvényszék 14.P.20.049/2021/250/I.

A fellebbezést benyújtó fél és fellebbezés száma:

az alperes, 14.P.20.049/2021/255.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezéseit részben, az alábbiak szerint megváltoztatja.

Az alperes által **az I. rendű felperes részére** 2020.VIII.01-től 2022.XI.30-ig rezszi többletköltség címén fizetendő járadék összegét havi 4.898 (négyezer-nyolcszázkilencvennyolc) forintra, a 2022.XI.30-ig keletkezett hátralék összegét 137.144 (százharminchétezer-egyszáznegyvennégy) forintra és annak az elsőfokú ítélet szerinti mértékű és tartamú késedelmi kamatára;

- a 2022.XII.01-től véghatáridő nélkül rezszi többletköltség címén fizetendő járadék havi összegét 5.298 (ötezer-kettőszázkilencvennyolc) forintra, a 2022.XII.01-től 2025.IV.30 között lejárt járadék összegét 153.642 (százötvenháromezer-hatszáznegyvenkettő) forintra, és annak elsőfokú ítélet szerinti tartalmú és mértékű késedelmi kamatára leszállítja azzal a pontosítással, hogy e járadékot az alperes az I., III. és IV. rendű felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak köteles megfizetni.

A III. rendű felperesnek 2018.I.01. – 2020.IX.30 közötti időre elmaradt jövedelem jogcímén fizetendő összeget 688.750 (hatszáznyolcvannyolcezer-hétszázötven) forintra és annak az elsőfokú ítélet szerinti tartamú és mértékű késedelmi kamatára leszállítja.

A IV. rendű felperesnek vagyoni kártérítés jogcímén fizetendő összeget 3.665.652 (hárommillió-hatszázhatvanötezer-hatszázötvenkettő) forintra és annak az elsőfokú ítélet szerinti tartamú és mértékű kamatára leszállítja.

Mellőzi a IV. rendű felperes részére elmaradt jövedelem megfizetésére vonatkozó marasztalást. A IV. rendű felperes e keresetét elutasítja.

Az alperes által az I., III. és a IV. rendű felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak fizetendő elsőfokú perköltséget 3.687.108 (hárommillió-hatszáznyolcvanhétezer-egyszáznyolc) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság részítéletét helybenhagyja azzal a pontosítással, hogy 2022.XI.01. napjától a 424/2022. (X.28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzeti idő alatt a késedelmi kamatkövetelés legfeljebb 25 (huszonöt) %-os mértékben érvényesíthető.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I., a III. és a IV. rendű felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 1.228.350 (egymillió-kettőszázhuszonnyolcezer-háromszázötven) forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A tényállás

[1] A fellebbezés elbírálása szempontjából releváns tényállás szerint az I. rendű felperes a 14.P.20.049/2021/57. számú közbenső ítéletben részletezett baleset következtében koponya és csigolya sérüléseket szenvedett: kétoldali lágyagyburok és keményagyburok alatti vérömlennyel szövődött, traumás agyvizenyő következtében kialakult diffúz agykárosodás tartós comatosus állapottal; háti VIII. csigolyatest testének törése a II. nyakcsigolya forgónyúlványának törése; jobb oldali légmell, kétoldali tüdőzúzódás; a koponyán többszörös hámfosztás; a bal nyakszirttájon repesztett sérülés; mindkét kézfejen több hámfosztás; a bal kéz hátán egy kb. 15 x 10 cm-es, mély duzzanattal járó hámfosztás; a bal térd elülső-külső felszínén többszörös hámfosztás; mindkét bokatájékon és lábon szederjes elszíneződéssel járó duzzanattal zúzódás.

[2] Elszenvedett sérülései következtében agykárosodás, perzisztáló vegetatív állapot (nem reaktív ébrenlét) tünetegyüttes alakult ki. Az I. rendű felperest az X Járásbíróság (...)/12. számú jogerős ítéletével cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alá helyezte.

[3] 2017.XII.30. – 2018.VII.20. közötti időszakban megszakítás nélkül kórházi ápolásra szorult, többszöri műtéti beavatkozáson esett át, a jövőben további műtétek várnak rá.

[4] Tetraplégiaja (négy végtagot érintő bénulásos állapot) miatt teljes felügyeletre, ellátásra, gondozásra, ápolásra szorul. Önkiszolgáló, önfenntartó képessége elveszett. A kezdeti comatosus tudatállapota megszűnt, jelenleg már tudatánál van, napközben fent van, minimális szintig együttműködik gondozásában, ápolásában, amely nem jelent aktív mozgásszervi segítségnyújtást, de hangjelzésekkel jelzi pl. aktív jelenlétét, bizonyos fájdalmát, aktuális hangulatát, illetve „aktív” állapotának megfelelő szerény mértékben részese a rehabilitációs programjának. A mindennapjait tartósan betegágyban fekvé, vagy kerekesszékekben, masszázsfotelben, függőhintában ülve (pár óra) tölti, az átszállásban segítségre nem képes. Inkontinens (vizelet, széklet), pajzsmirigy elégedetlenség, epileptiform (epilepsziás jellegű) görcsös állapotai jelentkeznek.

[5] A beszűkült mozgástartományt érintő mozgás (fürdetés, ültetés, pozícióváltás, tornáztatások) számára nagy fájdalommal jár.

[6] Testén (fej, tarkó, bal kulcscsont, jobb könyök, keresztcsont, jobb sarok, jobb boka és feletti rész, jobb lábszár kívül-belül, bal boka, bal kézfej) decubitus (felfekvés) hegek alakultak ki. Aktív felfekvései 2023-ra szűntek meg, a műtéti és felfekvésekből eredő sebek kezelése, illetve az aktív felfekvések után fenntartó bőrápolások folyamatosan indokoltak.

[7] Az I. rendű felperest PEG szondán keresztül táplálják napi 6 alkalommal, többnyire tápszerrel, amelyhez különféle vitaminokat adagolnak. Napi rendszerességgel tornáztatni kell, hétköznaponként gyógytornász jár hozzá, illetve a szülők végzik a különböző segédeszközök (függőhinta, kar- és lábmozgató gép, állítógép, flabélos tréner) segítségével.

[8] Az I. rendű felperes intézményi rehabilitációban vesz részt (Y Rehabilitációs Központ). Vizsgálatokra, kezelésekre, kontrollokra a munkáltató engedélyével a IV. rendű felperes céges autójával szállítják akként, hogy az I. rendű felperes a jobb első ülésen utazik, fejét kipárnázzák, a III. rendű felperes a jobb hátsó ülésen ülve tartja az utazás időtartama alatt az I. rendű felperes fejét. Biztonságos szállításához klimatizált, megfelelő méretű (a család tagjai és az utazáshoz szükséges valamennyi ingóság elhelyezésére alkalmas), gépjármű vásárlása szükséges, amelybe kerekesszékekkel is be lehet szállni, és műszakilag tovább bővíthető az I. rendű felperes igényeit figyelembevéve. Ezen igényeket kielégíti a Volkswagen Multivan 2.0 TDI T6.1 DSG 6 személyes gépjármű, amelynek 2021. évjáratú újkori ára 27.999.000 forint.

[9] Az I. rendű felperes baleset utáni maradványállapota 95 %, össz-szervezeti egészségkárosodást eredményez, amely 100 % munkaképesség-csökkenésnek felel meg. Esetleges állapotjavulás a 95 %-os össz-szervezeti egészségkárosodáson belül értelmezhető. Elért életminőségének legoptimálisabb megtartását és ennek eshetőleges javítását, állapotrosszabbodásának megelőzését az eddig elérhető és végzett komplex rehabilitációjának továbbvitele és az eddig anyagi okok miatt nem elérhető modernebb terápiás rehabilitációs lehetőségek elérésének esélye biztosíthatja leghatékonyabban.

[10] Az I. rendű felperes a balesetet 19 éves korában vétlen utasként szenvedte el. Életvidám, pozitív szemléletű személyiség volt, a baleset időpontjában a Z Szakképző Iskola 11. évfolyamának vendéglátó szakos tanulója volt. Aktívan részt vett iskolája diákönkormányzatának életében, tevékenyen közreműködött az iskolai ünnepek,

rendezvények szervezésében, lebonyolításában. 2010 óta a K Sportegyesület egyik legkiválóbb táncosává vált. Eredményesen vett részt versenyeken, illetve közreműködött az egyesület színházi előadásában, a szalagavató ünnepségek tánc koreográfiájának megalkotásában és betanításában. A baleset előtt a családjával rendszeresen járt nyaralni, kirándulni, koncertekre, látogatták a nagyszülőket, rokonokat, barátokat. Közreműködött a háztartási munkákban (főzés, bevásárlás), testvéreivel jó kapcsolatban volt.

[11] A baleset után kialakult állapotában a társadalmi életben való aktív, önálló, tartós részvétele végérvényesen és teljesen megszűnt.

[12] Az I. rendű felperes életminőség reparációja érdekében az alábbi gyógyászati segédeszközök beszerzése szükséges

Eszköz megjelölése	Érték forintban
Sito betegemelő lift	572.770
Sito emelőháló	69.850
Kar- és lábmozgató gép, THERA LIFE CPM	865.000
(közgyógyellátás nincs)	
Állítógép https://beyr-medical.hu/spd/AM-Liforinter/	979.630
LIFORINTER-statikus-allito-elektromos-felallitással	
Önhajtós fürdető szék	284.900
Masszázsfofel	1.599.000
Elbacare elektromos ápolóágy	580.000
Gumis matracvédő (inkontinencia huzat)	14.870
4 légkamrás antidecubitus ülőpárna Mindössze	98.140
1 db-ot lehet felírati 6 évre, azonban az legfeljebb 3 év alatt elhasználódik.	
2 db antidecubitus kocsipárna 3.100 forint/db	6.200
Memóriahabos anatómiai hátpárna	7.590
TENS-készülék (Pulzáló Mágnes Terápia Készülék)	149.990
Vérnyomásmérő	25.470
Elektromos kerekesszék állító funkcióval:	
*22 118,40 Eur (árfolyam 2020.08.15. 346,25 Ft)	7.658.500
Bioptron lámpa	420.000
Elektromos orrszívó	26.000
Függesztőrács UGUL beépített bordásfallal	280.000
Függesztőrács tartozékok (teljes felszereltség)	322.000
Luna betegmozgató lift	3.780.790.
Összesen:	17.740.703

[13] Rezszi:

[14] Az I. rendű felperes kialakult állapota többlet víz és elektromos áramfelhasználást igényel. Ezzel összefüggésben a vízdíj 2018.VII.20. napjától havi 1.068 forinttal emelkedett, az elektromos áram többletfogyasztása 2018.VII.20 – 2020.VII.31 között havi 3.660 forint, 2020.VIII.01 – 2022.XI.30 között havi 3.830 forint, 2022.XII.01-től havi 4.230 többletköltséget jelent.

[15] Ápolás, gondozás (házi betegápoló) (2018.VII.20 – 2020.VII.31., 2020.VIII.01. véghatáridő nélkül):

[16] Az I. rendű felperes 24 órás felügyeletet igényel, ezen belül ápolási-gondozási és készenléti felügyeleti feladatok ellátása szükséges. Jelelkezhelnek bizonyos napi többletek (pl. pelenka mellé vizelés, intenzívebb bőrápolás), amelyek az ápolási feladatokat megnyújthatják. A napi ébrenlét kb. 16 órányi időszakából 4-5 óra ápolással, 4-5 óra gondozással, 6-8 óra felügyelet biztosításával telik. A kiültetés, fürdetés, gépkocsiba beültetés, kiszállítás, utazás alkalmával szükséges és indokolt két személy segítsége. Az ellátásra, gondozásra, ápolásra fordított idő legalább napi 12 órát tesz ki, – e feladatokat valamennyi családtag, de elsősorban a III. rendű felperes végzi.

[17] A 2018.VII.20. – 2020.VII.31 közötti időtartamban az I. rendű felperes ápolásával, gondozásával felmerült költség 10.684.800 forint.

[18] Az I. rendű felperes gondozása, ápolása jogosítvánnyal rendelkező mobilis szakápoló igénybevételel teszi indokolttá annak érdekében, hogy a szülei a hivatásukat és gyermekeik nevelését a baleset előttihez képest legalább kisebb részben hasonló módon tudják ellátni, amely 2020.VIII.01. napjától havi 673.500 forint költséggel jár.

[19] Ápoláshoz szükséges ingóságok:

[20] Az I. rendű felperes otthoni ápolásához szükséges ingóságok megvásárlásával 2018.VIII.01 – 2024.VI.30 között havi 30.000 forint költség merült fel.

[21] 2024.VII.01-től a gyógyszerek, gyógyhatású készítmények, gyógyászati segédeszközök és otthonápoláshoz szükséges eszközök havi kiadása 280.000 forint.

[22] Az I. rendű felperes középiskolai tanulmányait 2019. év júniusában fejezte volna be, ezáltal középfokú szakképzettséget szerzett volna. A KSH adatai alapján a teljes munkaidőben vendéglátásban dolgozók havi átlagkeresete 2019-ben bruttó 242.733 forint, 2020-ban bruttó 247.848 forint társadalombiztosítási járulékokkal csökkentve (-18,5 %) 197.830 forint; illetve 201.995 forint.

[23] A III. rendű felperes fodrász, 2017. évben munkaviszonyból származó igazolt bérjövödelme 484.500 forint. 2018-2019-ben munkaviszonyból származó jövödelme nem volt. 2019.III.14-től gyermek otthongondozási díjra (a továbbiakban: GYOD) szerzett jogosultságot. E címen 2019.III.31. napjáig bruttó 60.000 forintban (nettó 54.000 forint), 2019.IV.01. napjától havi bruttó 100.000 forintban (nettó 90.000 forint), 2020-ban havi bruttó 123.910 forintban (nettó 111.520 forint) részesült.

[24] A III. rendű felperes 2020. októbertől otthonában vállalkozóként végzi a fodrász szakképesítésének megfelelő tevékenységet.

[25] A IV. rendű felperes 2012-től kezdődően üzletkötő munkakörben áll munkaviszonyban. Munkabére alapbérből és a bruttó alapbér 25 %-ban meghatározott bónuszból állt.

[26] A IV. rendű felperes 2018-ban bruttó 8.120.845 forint (fél bruttó 6.618.488 forint); 2019. évben bruttó 9.454.860 forint (fél bruttó 7.705.710 forint); 2020-ban bruttó 8.579.877 forint (fél bruttó 6.992.599 forint) jövödelmet ért el.

[27] Az alperes az I. rendű felperes részére önként teljesített jogcím nélküli kifizetesként 2.000.000 forintot, az elsőfokú bíróság által elrendelt ideiglenes intézkedés alapján 2021.VI.17-én és 2023.VIII.8-án 10.000.000 – 10.000.000 forint sérelemdíjat, gyógyászati segédeszköz (TENA felnőtt pelenka napi szintű használata) költsége térítésére 2023.VIII.06. napjától havi 25.000 forintot, a házi betegápolás költségeire 2023.VIII.06. napjától havi 200.000 forintot.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [28] Az I., III-IV. rendű felperesek többször megváltoztatott és pontosított jelen részítélettel elbírált keresetükben (247. sorszám) kérték, kötelezze a bíróság az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg
- [29] az I. rendű felperesnek
- [30] sérelemdíj jogcímén
- [31] – 80.000.000 forintot – beszámítva a már teljesített 22.000.000 forintot -, valamint ezen összeg 2017.XII.31. napjától a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát (a továbbiakban: késedelmi kamat)
- [32] – az ideiglenes intézkedések alapján 2021.VI.17. napján és 2023.VIII.8. napján megfizetett 10.000.000 – 10.000.000 forint után 2017.XII.31-től a kifizetés időpontjáig járó késedelmi kamatát.
- [33] Vagyoni kártérítés jogcímén
- [34] 61.983.553 forintot, valamint annak 2018.XII.15. napjától járó késedelmi kamatát.
- [35] Költségpótló járadék jogcímén
- [36] – gyógyszerek, gyógyhatású készítmények, gyógyászati segédeszközök költségeire 2020.VIII.01 – 2024.VI.30-ig havi 31.165 forintot, beszámítva az ideiglenes intézkedés alapján alperes által 2023.VIII.6-tól teljesített havi 25.000 forintot
- [37] – otthoni ápoláshoz szükséges eszközök költségeire 2020.VIII.01 - 2024.VI.30-ig havi 33.845 forintot
- [38] – az I. rendű felperes ápolásához szükséges ingóság költségeire 2024.VII.01-től véghatáridő nélkül havi 392.434 forintot, beszámítva az ideiglenes intézkedéssel teljesített havi 25.000 forintot
- [39] – rezsi többletköltségre 2020.VIII.01 – 2022.XI.30-ig havi 12.390 forintot
- [40] – rezsi többletköltségre 2022.XII.01-től véghatáridő nélkül havi 81.977 forintot az I., a III. és a IV. rendű felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak
- [41] – házi betegápoló költségeire 2020.VIII.01. napjától véghatáridő nélkül havi 673.500 forintot, beszámítva az alperes által 2023.VIII.06-tól teljesített havi 200.000 forintot.
- [42] – háztartási kisegítés jogcímén 2020.VIII.01-től havi 52.000 forintot
- [43] – rehabilitációs járadékként 2020.VIII.01-től 2024.VI.30-ig havi 350.615 forintot
- [44] – rehabilitációs járadékként 2024.VII.01-től véghatáridő nélkül havi 420.150 forintot
- [45] – közlekedési többletköltséggént 2020.VIII.01-től véghatáridő nélkül havi 20.000 forintot.
- [46] **Jövedelempótló járadék jogcímén**
- [47] – 2019.VII.01 – 2019.XII.31-ig havi 197.830 forintot
- [48] – 2020.I.01-től véghatáridő nélkül havi 201.995 forintot.
- [49] – másodállásban végzett tánctanításból származóan 2018.I.01-től havi 37.500 forintot.

[50] **A III. rendű felperesnek**

[51] – sérelemdíj jogcímén 8.000.000 forintot, valamint annak 2017.XII.31. napjától járó késedelmi kamatát.

[52] Vagyoni kártérítés jogcímén

[53] – 3.183.676 forintot, valamint annak 2018.XII.15. napjától járó késedelmi kamatát.

[54] Elmaradt munkabér jogcímén

[55] – 3.127.200 forintot és annak 2018.XII.15. napjától járó késedelmi kamatát.

[56] **A IV. rendű felperesnek sérelemdíj címén**

[57] – sérelemdíj címén 8.000.000 forintot, valamint annak 2017.XII.31. napjától járó késedelmi kamatát

[58] Vagyoni kártérítésként

[59] – 4.281.230 forintot, valamint annak 2019.X.1. napjától járó késedelmi kamatát.

[60] Elmaradt munkabér jogcímén

[61] – 2.521.953 forintot, valamint annak 2019.VII.01. napjától járó késedelmi kamatát.

[62] A véghatáridő nélküli járadékok megállapítását a mindenkorin infláció növekedés mértékéhez viszonyítottan évente emelt formában kérték meghatározni.

[63] A véghatáridő nélküli rezsi többletköltséget elsődlegesen a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (Ptk.) 6:33. §-a alapján egyetemlegesen az I., a III. és a IV. rendű felperesek javára, másodlagosan a IV. rendű felperes javára, harmadlagosan az I. rendű felperes javára kérték megítélni.

[64] Keresetüket a Ptk. 6:518 – 519. §-ára, 6:522. §-ára, 6:527-6:529. §-ára, 6:532. §-ára, 6:535. § (1) bekezdésére, 6:539. § (1) bekezdésére, 2:52. §-ára, 2:53. §-ára, 6:48. §-ára alapították.

[65] Kérték az alperest perköltség megfizetésére kötelezni, amelyet a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM r.) 3. § (2) bekezdés b) pontja szerint meghatározott ügyvédi munkadíjban számítottak fel azzal, hogy jogi képviselőjük általános forgalmi adó fizetésére köteles. Kérték továbbá a per során felmerült perköltségek megtérítését is.

[66] A jelen másodfokú eljárás tárgyát képező kereseti kérelmekre vonatkozó tényállítások és érvelés.

[67] Az I. rendű felperes sérelemdíj

[68] Az I. rendű felperes a balesetet 19 évesen szenvedte el, amelynek eredményeképpen össz-szervezeti egészségkárosodása 100 %-os mértékű. Teljesen kiszolgáltatottá vált, élettevékenysége csak a gondozásával járó tevékenységekre korlátozódik, minden területen segítségre szorul, szabadidős tevékenységei megszűntek. Hosszú éberkómás állapota után olvasási képessége visszatért, kommunikációs eszközök segítségével kommunikálni képes, azonban tehetetlen, testébe van zárva. Ezt az állapotot élete végéig el kell szenvednie.

[69] Üzembiztos személygépkocsi költsége

[70] Az I. rendű felperest tömegközlekedéssel nem lehet szállítani, családja reményeinek megfelelően és az alkalmazott kezelések eredményességének köszönhetően előbb-utóbb kerekesszékkal akadálymentesített környezetben képes lesz közlekedni, emiatt akadálymentesített üzembiztos gépjármű használata a számára elengedhetetlen. Fejlődéséhez

nagymértékben hozzájárulna, ha hozzátartozóival szabadidős tevékenységet végezhetne, például egy családi kirándulás, nyaralás formájában. Külső segítség nélkül élete a közvetlen környezetére korlátozódik, ezt a korlátozottságot enyhíteni és szabadságát részben visszaadni egy megfelelő gépjármű képes. Ehhez klimatizált és megfelelő méretű tágas gépkocsi szükséges, hogy a segédeszközei, poggyásza is elférjenek, a segédeszközök mellett szülei, testvérei is vele tudjanak utazni. A gépjármű tolóajtós legyen, mert a beszállásához szükséges a később beépíthető elektromos rámpa, hogy annak segítségével önállóan be, illetve ki tudjon szállni, valamint a gépjárműbe a mozgáskorlátozottak részére készített további kiegészítőket (pl. önálló beültető rendszer) be lehessen szereltetni. Fontos szempont a műszaki megbízhatóság. Erre a célra a Volkswagen T6 Multivan High. 2.0 TDI SCR BMT DSG típusú gépjármű a legalkalmasabb, amelynek beszerzési költsége 27.999.000 forint.

[71] Az I. rendű felperesi életminőség reparációja érdekében a tényállásban írt gyógyászati segédeszközök beszerzése szükséges, amelynek költségét 17.740.703 forintban határozták meg azzal, hogy az csak a szakértő által indokoltnak tekintett gyógyászati segédeszközök költségét foglalja magában.

[72] Előadták, az I. rendű felperes otthoni ápolása, gondozása miatt az általa használt helyiségekben állandó megfelelő (22,5 – 24,5 °C) hőmérséklet biztosítása szükséges, emiatt az időjárás függvényében a helyiségeket többlet fűteni, vagy hűteni kell. Az I. rendű felperes ágyneműjét, ruházatát, gondozásához szükséges eszközöket, felületeket rendszeresen tisztítani, fertőtleníteni, mosni kell, ami miatt szükségszerűen több a felhasznált energia. Igényük alapját képező számításukat a csatolt rezsizsámlák adataiból vezették le.

[73] Az ápolás, gondozás jogcímén előterjesztett kárigényt illetően előadták, az I. rendű felperes otthoni ápolását, gondozását, felügyeletét a hozzátartozói biztosították. Az összecszerűség tekintetében irányadónak tekintették a kialakult bírói gyakorlat szerint a (házi szolgálat neve) Házi Betegápoló Szolgálat 2018. évi árlistáját azzal, hogy annak 75 %-át vették az elszámolás alapjául. Az I. rendű felperes elszenvedett egészségkárosodása miatt teljes ellátásra, ápolásra, gondozásra, napi 24 órás felügyeletre szorul. Ebből ellátásra, gondozásra, ápolásra fordított idő legalább napi 12 órát tesz ki, amelyet elsősorban a III. rendű felperes végez. Vannak azonban olyan feladatok, amelyekhez két személy közreműködése szükséges. Az érintett időszakban 742 nap napi 12 órával számolva 1200 forint óradíj elszámolása eredményezi az igényelt összeget.

[74] A 2020.VIII.01-től véghatáridő nélkül az e címen érvényesíteni kívánt járadék számítás alapja ugyancsak a (házi szolgálat neve) Házi Betegápoló Szolgálat árlistája. Ez alapján a nappali 12 órás ápolás, gondozás egy hónapra 576.000 forintba kerülne, az éjszakai gondozás pedig havi 771.000 forint költséget jelent, amely egy hónapra összesen 1.347.000 forint. Tekintve, hogy időnként éjszakai gondozásra is szükség lenne, illetve a szakápolónak az I. rendű felperest a távollétet igénylő kezelésekre is kísérnie kell, a két árszabás átlagát alapul véve határozták meg a járadék összegét. Utaltak arra, hogy a házi betegápoló a szolgáltatói tevékenységét vállalkozói keretek között végzi, ezért ez esetben nem indokolt az így számított havi munkadíj 25 %-os csökkentése.

[75] Az I. rendű felperes otthoni ápolásához szükséges eszközök költségeinek megtérítésére vonatkozó igényüket a keresetlevél mellékleteként F/30. sorszámú, valamint a 174. sorszámú beadvány mellékleteként csatolt kimutatásra alapították.

[76] Az I. rendű felperes jövedelemkiesésből eredő kárát illetően arra hivatkoztak, hogy a tanulói jogviszonyban álló I. rendű felperes tanulmányai befejezését követően a megszerezhető szakképesítés alapján várható és a ténylegesen elért kereset közötti különbség iránti igényt érvényesíthet. A KSH statisztikája alapján a teljes munkaidőben alkalmazásban álló, vendéglátásban dolgozók havi bruttó átlagkeresetének figyelembevételével határozták meg a munkaviszonyból származó jövedelemkieséssel kapcsolatos kárigényt.

[77] A III. rendű felperes a balesetet megelőzően fodrászként dolgozott. A baleset előtti évben saját vendégköre kialakítását alapozta meg, családi körülményei ezt lehetővé tették, mert négy gyermeke közül a legkisebb is már 10 éves volt. Állította, napi 8 órában dolgozott, tényleges jövedelme meghaladta a jövedelemadó igazolásban feltüntetett összeget. Így a baleset hiányában reálisan elvárható havi jövedelme a KSH által közzétett ágazati kereset alapján megállapítható. Számítása során figyelembe vette a részére folyósított GYOD összegét. Ennek alapján 3.127.200 forint a III. rendű felperes jövedelemvesztesége.

[78] A IV. rendű felperes állította, hogy a bekövetkezett baleset hiányában 2018.I.01-től értékesítési vezetői munkakört töltött volna be. Éves jövedelme a havi bruttó 650.000 forint alapbér és az éves bruttóbér 25 %-át kitevő bónusz alapján 9.750.000 forintra emelkedett volna. Munkáltatója az értékesítési vezető munkakörhöz tartozó munkaköri leírást is elkészítette, azonban a baleset miatt azt elvállalni nem tudta. Ennek alátámasztására F/21. sorszám alatt munkáltatói igazolást csatolt. Levezetett számítása szerint jövedelemvesztesége a meghiúsult előléptetés miatt 2.521.953 forint.

[79] Az alperes megváltoztatott – releváns – ellenkérelme szerint az I. rendű felperes sérelemdíj iránti igényét a teljesített 22.000.000 forintot meghaladóan elutasítani kérte.

[80] A költségpótló járadékok, gyógyszerek, gyógyhatású készítmények – az I. rendű felperes ápolásához szükséges ingóságok – körében az ideiglenes intézkedés alapján fizetett 25.000 forint/hó költség, és házi betegápoló havi 200.000 forint/hó költségére elismerő nyilatkozatot tett. Ezt meghaladó ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Perköltségként az IM r. 3. § (2) bekezdés c) pontja alapján meghatározott ügyvédi munkadíjra tartott igényt azzal, hogy jogi képviselője áfa fizetésére köteles.

[81] A III-IV. rendű felperesek vagyoni kárainak jogalapja tekintetében arra hivatkozott, hogy a hozzátartozók vagyoni kára valójában az I. rendű felperes kára és ezeket kizárólag az I. rendű felperes érvényesítheti vele szemben. A károkozó magatartás kizárólag az I. rendű felperesnek okozott kárt, a családtagokkal nem áll kártérítési jogviszonyban.

[82] Kétségesnek tekintette, hogy az I. rendű felperes állapotában olyan jelentős javulás következne be a jövőben, hogy személygépjárművel a családtagjai által szállítható legyen. Hivatkozott arra, a kereset nem vezette le, milyen okból szükséges a megjelölt gépjármű felszereltség (pl. 199.El., ötkerék meghajtás, fedélzeti komputer, táblafelismerő, holtterfigyelő, fűthető szélvédő, tolató kamera, stb.). Műszakilag kizárólag a klimatizáltságot, a tolóajtós kivitelt, műszaki megbízhatóságot talalta elfogadhatónak, melynek a modell kevésbé felszerelt állapota is eleget tesz és amelynek értéke ennél jelentősen kevesebb.

[83] Vitatta a gyógyászati segédeszközök költségével kapcsolatos kereset jogalapját és összezszerűségét.

[84] A rezszi többletköltség címén érvényesített igény tekintetében hangsúlyozta, hogy a felperesek többlet energia fogyasztását kizárólag a baleset előtti és az azt követő átlagos energiafogyasztás összevetésével lehet megállapítani. Vitatta a felperesek számítását, a gáz és az áramfogyasztás tekintetében a számlák a korábbi átlagfogyasztáson felüli fogyasztást nem igazolnak.

[85] Az ápolás, gondozás jogcímén 2018.VII.20 – 2020.VII.31 közötti időszakra vonatkozó kereset tekintetében azt nem vitatta, hogy az I. rendű felperes napi 12 órában ápolásra, gondozásra szorul. Nem osztotta azt az álláspontot, hogy egy szakszolgálat által meghirdetett árlista alapja lehet az ápolási-gondozási költség megállapításának, mert ezt az ár nyilvánvalóan tartalmazza a szakszolgálatot terhelő adókat, járulékokat, egyéb vállalkozási költségeket és a vállalkozás nyereségét, melyek nem terhelik a hozzátartozót és amelyek mértéke nyilvánvalóan meghaladja az ár 25 %-át. Ezen kár általános kárként állapítható meg

a hozzátartozók által végzett ápolási, gondozási munka értékének figyelembevételével, alapja pedig az ilyen munkát végző dolgozók – csökkentett – nettó átlagbére, mert a hozzátartozó képzettségek hiányában nem professzionális szinten végzi ápolási, gondozási tevékenységét. Mértékét a nettó minimál órabér alapján kell meghatározni, amelyet 641.000 forintban jelölt meg.

[86] Utalt arra, a III. rendű felperes előadása szerint felszámolta a munkáját annak érdekében, hogy az I. rendű felperest ápolja és erre hivatkozva jövedelempótló járadékigényt terjesztett elő. Az ápolás, gondozás és jövedelempótló járadék egymás melletti megítélése sértené a káronszerzés tilalmát, mert megtérülne a jelenleg végzett munka ellenértéke és a kiesett munka értéke is.

[87] Az I. rendű felperes jövedelempótló járadék igényét jogalapjában és összecszerűségében is vitatta. Azt, hogy az I. rendű felperes a vendéglátásban dolgozók átlagbérét veszi alapul, azon a vélelmen alapul, hogy a baleset elmaradása esetén a jövőben a vendéglátásban dolgozott volna.

[88] Vitatta, hogy a III. rendű felperes 8 órás munkaviszonyban dolgozott, e tényállítás ellentétben áll a munkáltatói nyilatkozattal, mely szerint 4, majd később 2 órában állt alkalmazásban, a be nem jelentett jövedelem nem képezheti jövedelempótló járadék alapját, ugyanis ez esetben a bíróság legalizálná a fekete jövedelmet. Így a III. rendű felperes jövedelemvesztésének alapja a 2017. évben kapott 484.500 forint bérjövdelem. A részére folyósított GYOD ezen összeget meghaladja, így jövedelemvesztése nem merült fel.

[89] Vitatta, hogy a IV. rendű felperes kizárólag a balesettel okozati összefüggésben esett el az előléptetéstől és a bónusz összegétől. Az előléptetés és a bónusz olyan bizonytalan jövőbeni esemény, ami a baleset elmaradása esetén sem feltétlenül következett volna be.

Az elsőfokú ítélet

[90] Az elsőfokú bíróság részítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az **I. rendű felperesnek sérelemdíj jogcímén**

[91] – 53.000.000 forintot és annak 2017.XII.31. napjától a kifizetés napjáig járó kereskedelmi kamatát;

[92] – 10.000.000 forint sérelemdíj után 2017.XII.31. napjától a kifizetés napjáig – 2021.VI.17. – járó késedelmi kamatát;

[93] – 10.000.000 forint sérelemdíj után 2017.XII.31. napjától a kifizetés napjáig – 2023.VIII.08. –járó késedelmi kamatát;

[94] **vagyoni kártérítés jogcímén**

[95] – 60.095.151 forintot és ennek 2018.XII.15. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát.

[96] Költségpótló járadék jogcímén havonta minden hónap 10. napjáig esedékesen:

[97] - gyógyszerek, gyógyhatású készítmények, gyógyászati segédeszközök és az otthonápolás költségeinek pótlására 2020.VIII.1-től - 2024.VI.30-ig havi 60.000 forintot;

[98] – 15 napon belül a 2020.VIII.01. és 2024.VI.30. között lejárt 2.295.000 forintot és annak 2021.VII.15. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát;

[99] – ápoláshoz szükséges ingóságok költségének pótlására 2024.VII.01-től véghatáridő nélkül havi 280.000 forint járadékot;

[100] – 15 napon belül a 2024.VII.01. és 2025.IV.30 között lejárt 2.550.000 forintot és annak 2024. XII.01. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát;

- [101] – rezsi többletköltség jogcímén 2020.VIII.01-től - 2022.XI.30-ig havi 11.968 forintot;
- [102] - 15 napon belül 2020.VIII.01 és 2022.XI.30. között lejárt 335.104 forintot és annak 2021.X.15. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát;
- [103] - rezsi többletköltség jogcímén 2022. december 1-től véghatáridő havi 20.156 forintot **a III. és IV. rendű felpereseknek egyetemlegesen;**
- [104] – 15 napon belül a 2022.XII.01 és 2025.IV.30. között lejárt 584.524 forintot és annak 2024.II.15. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát;
- [105] - házi betegápoló költségére 2020.VIII.01. napjától véghatáridő nélkül havi 673.500 forintot;
- [106] – 15 napon belül a 2020.VIII.01-től 2025.IV.30-ig lejárt 34.189.500 forintot és 2022.VI.15. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát;
- [107] – rehabilitációs járadék jogcímén 2020.VIII.1-től 2024.VI.30-ig 7.860.000 forintot és annak 2022. VI.15. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát;
- [108] – rehabilitációs járadék címén 2024.VII.01-től véghatáridő nélkül havi 356.750 forintot;
- [109] – 15 napon belül a 2024.VII.01-től 2025.IV.30-ig lejárt 3.567.500 forint lejárt járadékot és annak 2024.XII.01. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát;
- [110] – közlekedési többletköltségként 2020.VIII.01-től véghatáridő nélkül havi 20.000 forintot;
- [111] – 15 napon belül 2020.VIII.01-től 2025.IV.30-ig lejárt 1.140.000 forintot és annak 2022.XII.15. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát;
- [112] Jövedelempótló járadék jogcímén
- [113] – 2019.VII.01. – 2019.XII.31.-ig havi 197.830 forintot;
- [114] – 2020.I.01-től véghatáridő nélkül havi 201.995 forintot;
- [115] – 15 napon belül 2019.VII.01-től - 2025.IV.30-ig lejárt 14.114.660 forintot és annak 2022. IX.1. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát.
- [116] Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a **III. rendű felperesnek sérelemdíj** jogcímén 8.000.000 forintot és annak 2017.XII.31. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát;
- [117] - vagyoni kártérítés jogcímén 2.696.356 forintot és ennek 2018.XII.15. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát;
- [118] - elmaradt jövedelem jogcímén 2018.I.1-től 2020.IX.30-ig 3.127.200 forintot és annak 2019.V.15. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát.
- [119] Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a **IV. rendű felperesnek sérelemdíj** jogcímén 8.000.000 forintot és annak 2017.XII.31. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát;
- [120] - vagyoni kártérítés jogcímén 3.837.665 forintot és ennek 2018.XII.15. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát;
- [121] - elmaradt jövedelem jogcímén 2018.I.01-től 2020.XII.31-ig 2.521.953 forintot és annak 2019.VII.01. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát.
- [122] Kötelezte a bíróság az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az I., III. és IV. rendű felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak bruttó 4.171.870 forint ügyvédi

munkadíjat mint részperköltséget, megállapította, ezt meghaladóan a perrel felmerült egyéb költségeiket a felek maguk kötelesek viselni.

[123] Ezt meghaladóan az I., III. és IV. rendű felperes keresetét elutasította a részítélettel elbírált körben.

[124] A részítéletnek a járadékok megfizetésére kötelező rendelkezéseit előzetesen végrehajthatónak nyilvánította.

[125] Megállapította, hogy az elbírált kereseti kérelemre eső 1.020.000 forint feljegyzett eljárási illeték és 189.990 forint állam által előlegezett költség az állam terhén marad.

[126] Az alperest 1.393.265 forint állam által előlegezett költség megfizetésére kötelezte.

[127] Az alperesi fellebbezéssel érintett rendelkezéseket illetően az alábbi álláspontot foglalta el.

[128] Sérelemdíj (I. rendű felperes)

[129] Rámutatott, a bíróság közbenső ítéletében megállapította, az alperest teljes kártérítési felelősség terheli az I. rendű felperest ért közlekedési baleset következményeiért. A perben szerzett és ítélezése alapjául elfogadott aggálytalan egyesített igazságügyi szakértői vélemény igazolta, hogy az I. rendű felperes egészséghez való személyiségi joga a balesettel okozati összefüggésben sérült, ezért a Ptk. 2:52. §-a alapján sérelemdíjra jogosult. Ismertette a sérelemdíj funkcióit és a mértéke meghatározásánál irányadó szempontokat. Ezek figyelembevételével értékelte, hogy az I. rendű felperes állapotában „javulás” csak a szakhatóság által megállapított 95 %-os maradandó össz-szervezeti egészségkárosodáson belül értelmezhető, a hátrány reális jellegű és mértékű pozitív változása a tudomány jelen állapota ismeretében releváns értékben nem várható. Az I. rendű felperes társadalmi életben való aktív, önálló, tartós részvétele végérvényesen és teljesen megszűnt, 24 órás felügyeletet igényel, állapotánál fogva önkiszolgálásra, önfenntartásra képtelen. 19 éves fiatal felnőttként elveszítette az egészséges, normális, boldog élet lehetőségét. E hátrányok kompenzálására 75.000.000 forint sérelemdíjat tartott alkalmasnak, az alperes által jogcím nélkül teljesített 2.000.000 forint, valamint az ideiglenes intézkedés alapján 2021.VI.17-én és 2023.VIII.08-án megfizetett 2 x 10.000.000 forint beszámításával határozta meg az alperes által fizetendő 53.000.000 forintot, a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját a baleset időpontjában állapította meg.

[130] Üzembiztos személygépkocsi költsége

[131] Az egyesített igazságügyi szakértői vélemény alátámasztja a gépjármű beszerzésének a szükségességét az I. rendű felperes fejlesztése és az állapotromlásának megakadályozása érdekében való szállítás biztosítására. A pszichológus szakértői véleményből is az a következtetés vonható le, hogy a családi kirándulások újbóli lehetőségének a megteremtése az I. rendű felperes teljes családjára jótékony hatással lenne. A szakértő megállapította, az I. rendű felperes szállításának akkor valósulhat meg a legbiztonságosabban és leghatékonyabban, ha ezt kerekesszékekben ülve történő be- és kiszállással, rámpa, vagy emelő lift segítségével tudja a kísérő megtenni. E követelményeknek a felperesek által megjelölt típusú gépjármű megfelel.

[132] Ezért a felperesek által felhívott eseti döntéseket is figyelembe véve arra az álláspontra helyezkedett, hogy a keresetben érvényesített 27.999.000 forint szükséges és egyben elegendő ahhoz, hogy az I. rendű felperes egészségi állapotának megfelelő, ahhoz egyediesíthető, magas komfort és biztonsági követelményeknek is megfelelő személygépjárművet tudjanak vásárolni. Utalt arra, hogy az új gépjármű alapfelszereltséggel

21.500.000 forint körüli áron elérhető, de nyilvánvalóan további költségeket jelent az I. rendű felperes számára szükséges extrák beszerelése.

[133] Gyógyászati segédeszközök beszerzési költsége

[134] Megalapozottnak találta a tényállásban felsorolt gyógyászati segédeszközök beszerzésének indokoltságát és azok megjelölt értékét. A felek által elfogadott, aggálytalan egyesített igazságügyi szakértői vélemény megállapította, hogy mely eszközök szükségesek és támogatandók, azoknak milyen követelményeknek kell megfelelniük ahhoz, hogy legoptimálisabban elősegítsék az I. rendű felperes fejlődését, illetve használatukkal esetlegesen elkerülhető állapotának rosszabbodása.

[135] Rezszi többletköltség 2018.VII.20. – 2020.VII.31 [482], 2020.VIII.01. – 2022. XII.30., 2022.XII.01-től véghatáridő nélkül [526].

[136] A perben csatolt okirati bizonyítékok alapján 2018.07.20-tól a víz és a gázfogyasztás emelkedését megállapíthatónak találta. Rámutatott, az áramszámlák alapján egyértelműen nem olvasható ki a többletfogyasztás, azonban a háztartási gépek többlethasználata és az I. rendű felperes ellátása során alkalmazott elektromos eszközök igénybevétele alapján nyilvánvalónak tekinthető a többlet elektromos áramfogyasztás. A többlet vízfogyasztást havi átlagban 2,58 m³-ben, a gázfogyasztást 70 m³-ben, az áramfogyasztást havi 100 kWh-ban határozta meg. Ennek alapján 2018.VII.20-tól 2020.VII. 31-éig a IV. rendű felperesnek 287.048 forintot talált elszámolhatónak (víz: 25.987 forint + gáz: 172.013 forint + áram: 89.048 forint), (ítélet [486], [487] bekezdés).

[137] A 2020.VIII.01-től a havi vízfogyasztás többletköltségét 1.068 forintban, a gáz fogyasztását havi 7.070 forintban, a villamosenergia többletfogyasztás költségét 3.830 forintban, összesen 11.968 forintban (ítélet [528] bekezdés), ezáltal a 2020.VIII.01-től 2022.XI.30 között lejárt rezszi többletköltség összegét 335.104 forintban határozta meg.

[138] A 2022.XII.01-től a véghatáridő nélkül fizetendő járadék összegének meghatározása során a villany és a víz havi átlag többletköltségét ugyanezen számítás alapján 4.230 forintban vette figyelembe.

[139] A gáz többletfogyasztást illetően utalt arra, a kormány a rezsicsökkentést 2022. VII.01-től a lakosság számára kizárólag az átlagfogyasztás mértékéig biztosítja, amely 144 m³-t jelent, 102 forint/m³ áron. Az e feletti fogyasztás esetén piaci árat kell fizetni, ami 747 forint/m³. A 70 m³ többletfogyasztás fele részét a rezsicsökkentett árral, 102 forint/m³-rel, a további 35 m³-t 747 forint/m³-rel számolta, és annak átlaga alapján 14.858 forintban határozta meg a többlet gázfogyasztás költségét. A 2022.XII.01-től fizetendő járadék összegét 20.156 forintban ([528] – [534] bekezdés) állapította meg.

[140] Otthoni ápolás-gondozás körében felmerült költség (2018.VII.20. – 2020.VII.31.; 2020.VIII.01-től véghatáridő nélkül).

[141] A Kúria joggyakorlat-elemző csoport álláspontját osztva rámutatott, a károsult jogosult közvetlenül érvényesíteni a hozzátartozója által ápolásával, gondozásával, szállításával, az ő személyéhez kötött tevékenységekhez közvetlenül kapcsolódó kárait. Az igény jogalapja tekintetében utalt továbbá a Kúria Pfv.21.461/2016/7. számú határozatára és a BDT2011. 2499. számú eseti döntésben foglaltakra.

[142] Az aggálytalan egyesített igazságügyi orvosszakértői véleményre és az alperes e tekintetben elismerő nyilatkozatára is figyelemmel az I. rendű felperes napi ápolásának és gondozásának időszükségletét 12 órában elfogadta. Az óradíj meghatározása körében az egységes bírói gyakorlat alapján a (házi szolgálat neve) Bt. árának 75 %-át vette alapul, az egy órára eső díj összegét 1.200 forintban határozva meg. Utalt arra, Mrena Istvánné elfogulatlan tanú vallomása alátámasztotta, hogy vidéki viszonylatban a házi betegápoló

óradíja eléri, sőt meghaladja a 8.000-10.000 forintot, amelyhez hozzászámítandó a kiszállás költsége is. Értékelte továbbá, hogy az I. rendű felperes körüli teendők messzemenően meghaladják a köztudomásúnak, szokásosnak tekinthető nehézséget. Ezért a 2018.VII.20. – 2020.VII.31-ig terjedő időszakra, azaz 742 napra számítva napi 12 óra és 1200 forint/óra díj alapján megalapozottnak találta a 10.684.800 forint kárigényt.

[143] A 2020.VIII.01-től véghatáridő nélkül fizetendő házi betegápolásra vonatkozó járadékigény kapcsán rámutatott, az I. rendű felperes gondozása a szülők számára kényszerhelyzet, hivatásukat, gyermekeik nevelését a baleset előttiékhöz legalább kisebb részben hasonló módon akkor tudják ellátni, ha házi betegápolót vesznek igénybe, amelynek szükségességét az egyesített igazságügyi orvosszakértői vélemény is alátámasztotta. A (házi szolgálat neve) Házi Betegápoló Szolgálat árlistája alapján a nappali 12 órás ápolás-gondozás díja 576.000 forint, az éjszakai árszabás havi 771.000 forint, amelynek átlaga 673.500 forint. Ebben az összegben elszámolta az alperes által az ideiglenes intézkedés alapján teljesített összeget, így a 2020.08.01-től 2025.04.30-ig lejárt járadék összegét 34.189.500 forintban határozta meg ([535] – [540] bekezdés).

[144] Ápoláshoz szükséges ingóságok költségének megtérítésére vonatkozó járadék (2020.VIII.01- 2024.VI.30; 2024.VII.01-től véghatáridő nélkül).

[145] Megállapította, az egyesített igazságügyi orvosszakértői vélemény indokoltnak találta az F/30. sorszám alatt „az otthoni ápolás, gondozás” körében vásárolt ingók kiadásait, javasoltan tekintette azok jövőbeli használatát is azzal, hogy az I. rendű felperes aktív decubitusa hiányában az ennek kezelésére használt készítmények, eszközök alkalmazása jelenleg már kisebb mennyiségben indokolt, de újabb fekély keletkezése esetén ismét jelentős mennyiségben válhat szükségessé ezek használata. A csatolt számlák alapján ezen ingóságok havi költsége 33.845 forint volt. Az orvosszakértői vélemény azon kitétele alapján, amely szerint nem lehet megállapítani, hogy az I. rendű felperes állapota az adott termékből éppen milyen mennyiség vásárlását teszi szükségessé, havi 30.000 forintot talált megítélhetőnek. A gyógyszerek, gyógyhatású készítmények, gyógyászati segédeszközökkel összefüggésben megítélt havi 30.000 forint járadékot is figyelembe véve tehát 2020.VIII.01. – 2024.VI.30-ig terjedő időre havi 2 x 30.000 forinttal számolva a hátralék összegét 2.820.000 forintban állapította meg, amely összegben elszámolta az alperes által az ideiglenes intézkedés alapján 2023.VIII.06. napjától megfizetett havi 25.000 forintot, összesen 525.000 forintot. A hátralékos járadék összegét 2.295.000 forintban állapította meg.

[146] A 2024.VII.01-től igényelt járadék összegét 280.000 forint erejéig találta megalapozottnak. Figyelembe vette az egyesített igazságügyi szakértői vélemény 212. sorszám alatti kiegészítése szerint nem indokolt költségeket (izzadásgátló dezodor 3.266 forint, fogkefe, fogkrém 1.696 forint + 1.548 forint, Juice for you 42.000 forint), továbbá, hogy a Varga Peptide indokolt költségét havi 28.000 forintban találta elfogadhatónak. Ennek alapján a bizonyítékok Pp. 279. § (1) bekezdése szerinti mérlegelésével határozta meg a járadék összegét. A 2025.IV.30-ig lejárt 2.800.000 forintban elszámolta az ideiglenes intézkedés alapján ezen időszakra teljesített 250.000 forintot. A hátralék összegét 2.550.000 forintban határozta meg.

[147] Az I. rendű felperes jövedelempótló járadéka 2019.VII.01. – 2019.XII.31 közötti időtartamra, 2020.I.01-től véghatáridő nélkül, táncitanítás elszámolása 2018.I.01-től véghatáridő nélkül.

[148] A kialakult bírói gyakorlat alapján rámutatott, a jövedelemvesztésért elölterjesztett igény megalapozott olyan fiatalok esetében is, akiknél a károsodás a középiskolai vagy a szakmai végzettség megszerzését és tartós munkába állásukat, tehát tényleges jövedelemszerző tevékenység megkezdését megelőzően következett be. A jövedelempótló járadék számítási módját illetően utalt a Ptk. alapján elbírálandó ügyekben is

irányadó PK 46. számú állásfoglalásra és a Legfelsőbb Bíróság 1/2006. (V.22.) PK véleményében foglaltakra. Az I. rendű felperes számítását elfogadva a KSH statisztikai adatai alapján a vendéglátásban dolgozók havi átlagkeresetét vette alapul, amely 2019.VII. – XII. hónapokra nettó 197.830 forint, 2020.I-től kezdődően havi nettó 201.995 forint.

[149] Nem találta megítélhetőnek az I. rendű felperes hétvégi munkákból és táncitanításból származó keresetveszteség érvényesítése iránti igényét.

[150] Mindezek alapján megállapította, hogy az I. rendű felperest 2019.VII.01-től 2025. IV.30-ig terjedő időre 14.114.660 forint illeti meg (ítélet [554] – [563] bekezdés).

[151] A III. rendű felperes elmaradt jövedelem iránti igénye

[152] Elfogadta azt a kereseti előadást, hogy a fodrász szakmájú III. rendű felperes a baleset előtti évben saját vendégköre kialakítását alapozta meg. A baleset hiányában reálisan elvárható havi jövedelme a garantált minimálbér összegében, illetve a KSH által közzétett ágazati kereset alapján állapítható meg. Ez az összeg nettó 151.360 forint havonta, amelyből levonásba helyezte a GYOD összegét. Ennek alapján a III. rendű felperes elmaradt jövedelmét 3.127.200 forintban állapította meg (ítélet [564] bekezdéstől).

[153] IV. rendű felperes elmaradt jövedelme 2018.I.01. – 2020.XII.31.

[154] A munkáltató által kiállított, F/21. sorszám alatt csatolt nyilatkozat alapján bizonyítottanak tekintette azt az állítást, hogy a IV. rendű felperes az I. rendű felperes balesetének bekövetkezése hiányában a felkínált értékesítési vezetői munkakört el tudta volna vállalni, amely alapján alapbére havi bruttó 650.000 forintra és az évi bruttó bér 25 %-át kitevő bónuszra, azaz 9.750.000 forintra emelkedett volna. Ebből levonva a IV. rendű felperes ténylegesen elért jövedelmét a kereset szerinti 2.521.953 forint megfizetését indokoltnak találta.

[155] A megalapozottnak ítélt igények vonatkozásában a kereset szerint kötelezte az alperest a késedelmi kamat megfizetésére.

[156] Ezt meghaladóan a rendelkező részben foglaltak szerint rendelkezett a másodfokú eljárás tárgyát nem képező kereseti kérelmekről kifejtett indokai szerint.

[157] Részletesen levezetett számítása szerint rendelkezett a pervesztesség-pernyertesség arányában a perköltség, az eljárási illeték és az előlegezett költség viseléséről.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[158] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság részítéletének részbeni megváltoztatását kérte az alábbiak szerint.

[159] Kérte

– az I. rendű felperes javára megítélt sérelemdíj tőkeösszegének 28.000.000 forintra történő leszállítását;

– az I. rendű felperes üzembiztos személygépkocsi költsége jogcímén előterjesztett keresetének elutasítását;

– az I. rendű felperes gyógyászati segédeszköz költsége jogcímén előterjesztett keresete elutasítását;

– a IV. rendű felperes 2018.VII.20. – 2020.VII.31-ig terjedő időre járó rezszi többletköltség megtérítése jogcímén előterjesztett keresete elutasítását;

– az I. rendű felperes 2020.VII.01-től 2022.XI.30-ig járó rezszi többletköltség jogcímén előterjesztett keresete elutasítását;

- az I. rendű, a III. rendű és a IV. rendű felperesek mint egyetemleges jogosultak részére 2022.XII.01-től véghatáridő nélkül fizetendő rezsi többletköltség címén előterjesztett keresete elutasítását;
- az I. rendű felperes részére 2018.VII. 20. – 2020.VII.31-ig terjedő időre ápolás-gondozás címén megítélt tőkeösszeg 4.800.000 forintra való leszállítását;
- az I. rendű felperes részére 2020.VIII.01-től véghatáridő nélkül házi betegápolás költsége jogcímén megítélt járadékösszeg havi 200.000 forintra való leszállítását;
- az I. rendű felperes részére 2020.VIII.01. – 2024.VI.30-ig ápoláshoz szükséges ingóságok ellenértékeként megítélt járadékösszeg 25.000 forintra való leszállítását;
- az I. rendű felperes részére az ápoláshoz szükséges ingóságok költségének megtérítéseként 2024.VII.01-től megítélt havi járadékösszeg 25.000 forintra való leszállítását;
- az I. rendű felperes (lejárt és jövőbeni) jövedelempótló járadék iránti keresetének elutasítását;
- a III. és a IV. rendű felperesek jövedelempótló kártérítés jogcímén előterjesztett keresetének elutasítását;
- az I. rendű, a III. rendű és a IV. rendű felpereseket mint egyetemleges kötelezetteknek a per költségei viselésére kötelezését.

[160] Másodfokú perköltségként az IM r. 3. § (5) bekezdése alapján áfa-val növelt ügyvédi munkadíjat számított fel.

[161] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság részítéletében a bizonyítékok téves értékelésével részben téves tényállást állapított meg, a helyesen megállapított tényeket kirívóan tévesen mérlegelte, ezért megsértette a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1), (3) bekezdését, a Pp. 266. § (4) bekezdését, ezen eljárási szabályok megsértése a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésének, 6:522. § (1) bekezdésének, valamint 6:528. § (3) és (4) bekezdésében írt anyagi jogszabályok megsértését eredményezte.

[162] Álláspontja szerint az I. rendű felperes részére megállapított 75.000.000 forint sérelemdíj rendkívül eltúlzott, az elszenvedett sérelmekkel 50.000.000 forint sérelemdíj áll arányban a balesetkori ár- és értékviszonyok alapján. Az elsőfokú bíróság ítéletének [467] bekezdésében a sérelemdíj körében mérlegelés alá vont tényeket helyesen állapította meg, e tényeket azonban kirívóan tévesen mérlegelte, így eltúlzott mértékű sérelemdíjat állapított meg. A részítélet sérelemdíjra vonatkozó rendelkezésének felülmérlegelése körében a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja szerinti felülbírálati jogkör gyakorlását is kérte.

[163] Az üzembiztos személygépkocsi költsége címén megítélt kártérítés körében az elsőfokú bíróság a tényállást tévesen állapította meg, és téves következtetést vont le. Az orvosszakértői vélemény rögzítette, hogy az I. rendű felperes 4-6 órát segítséggel, rögzítéssel, kitámasztással képes ülni, szállítható. Kifogásolta, az elsőfokú bíróság nem értékelte, hogy az I. rendű felperes szállítását a III. és a IV. rendű felperesek az állított gépjármű beszerzése nélkül is megoldották az ítélelhozatalig. E tény cáfolja az állított felszereltség indokoltságát.

[164] A bíróság nem vezette le, milyen okból szükséges a megjelölt gépjármű felszereltsége. E körben megismételte az ellenkérelmében előadottakat. Hangsúlyozta, az I. rendű felperes igényeit a modell kevésbé felszerelt változata is kielégíti, amelynek értéke jelentősen kevesebb. Sérelmezte, az elsőfokú bíróság köztudomású tényként fogadta el, hogy az alapfelszereltséggel rendelkező modellt a felpereseknek extrákkal kell felszerelnie, erről azonban a feleket a per során nem tájékoztatta.

[165] Gyógyászati segédeszköz költsége

[166] Érvélese szerint az I. rendű felperes által felsorolt, az ítélet 26. oldalán táblázatban rögzített eszközök mindegyikének orvosi indokoltsága nem került bizonyításra. Az orvosszakértői vélemény rögzítette, hogy a nevezett eszközök átfedésben állnak az I. rendű felperes rehabilitációs kezeléseivel, ezáltal az intézményi rehabilitáció otthonra kerül. Az I. rendű felperes rehabilitációs ellátás jogcímén is érvényesít járadékigényt, így álláspontja szerint a követelés kettős igényérvényesítésnek minősül.

[167] Nem bizonyított a követelés összecszerűsége sem, mivel az I. rendű felperes e körben a közgyógyellátást nem vette igénybe.

[168] Utalt arra, a szakértő pusztán nem ellenezte ezen eszközök beszerzését, de nem állapította meg azok feltétlen indokoltságát. Hivatkozott a Kúria Pfv.20.728/2021/6. számú ítéletére, amely kimondja, hogy a bizonyítás nem akkor sikeres, ha a szakértő nem cáfolja a tényállítást, hanem ha azt egyértelműen igazolja.

[169] Rezszi többletköltség

[170] Az I., a III. és a IV. rendű felperesek nem bizonyították ítéleti bizonyítottsággal a rezsiköltség emelkedés tényét és annak mértékét. Az elsőfokú bíróság az áramfogyasztás növekedését köztudomású tényként állapította azt meg, erről azonban a feleket nem tájékoztatta.

[171] A csatolt okiratok alapján nem bizonyított, hogy bármilyen összefüggés lenne a perbeli baleset és a gázfogyasztás változása között, mivel a felperesek a baleset előtt egyáltalán nem fogyasztottak gázt, (a 2017. évben elszámolt mennyiség 0 m³ volt) nincs tehát bázis adat amihez viszonyítani lehetne a fogyasztásváltozást. Nem bizonyított az sem, hogy a baleset nélkül ítéleti bizonyosság szerint belefértek volna a 2022. VII. 01-től biztosított lakossági átlag gázfogyasztásba, így nem kellene részben piaci áron vásárolniuk a gázt.

[172] Ugyancsak nem bizonyított a vízfogyasztás közvetlen balesettel való összefüggése.

[173] Ápolás-gondozás (házi betegápoló)

[174] Az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes gondozási szükségletének mértékét helyesen állapította meg, az összecszerűség mérlegelése során azonban téves mérlegelési alapra helyezkedett. Megítélése szerint a kár összecszerűségét nem egyetlen piaci szolgáltató árszabása alapján kell mérlegeléssel meghatározni. Helyesen a nettó minimál órabért lehet alapul venni a mérlegelés során, amely álláspontját a Kúria Pfv.21.752/2018/5. számú ítéleteivel kívánta alátámasztani. Erre tekintettel az ideiglenes intézkedésben meghatározott havi 200.000 forint megfelelő és teljes kártérítést nyújt az I. rendű felperes számára. Ennek alapulvételével határozta meg a 2018. VII. 20 – 2020.VII. 31. között lejárt 24 havi kártérítés összegét 4.800.000 forintban.

[175] Megjegyezte, a (házi szolgálat neve) árszabásának alapulvételével az egységes gyakorlat szerint a díjszabás 75 %-a vehető figyelembe, ezzel szemben az elsőfokú bíróság a díjszámítás 100 %-át ítélte meg kártérítésként.

[176] Ápoláshoz szükséges ingóságok

[177] Az elsőfokú bíróság a tényállást tévesen állapította meg, ezért tévesen határozta meg az alperes által e címen fizetendő marasztalás összegét.

[178] Az elsőfokú bíróság a 174. sorszámu beadvány mellékleteként csatolt táblázatot vette alapul, a tekintetben azonban az orvosszakértő nem állapította meg valamennyi tétel orvosi indokoltságát, pusztán nem ellenezte azok alkalmazását. Erre figyelemmel az ideiglenes intézkedésben meghatározott 25.000 forint összeg teljeskörű kártérítés, tekintettel az I. rendű felperes közgyógyellátásra való jogosultságára is.

[179] I. rendű felperes jövedelempótló járadék

[180] A felperesi tényállítás szerint az I. rendű felperes a baleset előtt végzett kereső tevékenységet. A Ptk. 6:528. § (4) bekezdése azonban csak akkor alkalmazható, ha a károsultnak nem volt baleset előtt jövedelme.

[181] Amennyiben mégis e jogszabály alapján kell megállapítani az elmaradt jövedelem mértékét, úgy nem bizonyított ítéleti bizonyossággal, hogy az I. rendű felperes a vendéglátásban helyezkedett volna el, így a bázisértéket legfeljebb a minimálbérben lehet megállapítani. Nem tett továbbá az I. rendű felperes tényállítást a jelenlegi esetleges jövedelméről, rokkantásági járadékáról, így az összecszerűség nem bizonyított.

[182] III. rendű felperes jövedelempótló kártérítés

[183] A III. rendű felperes követelése kettős igényérvényesítés. A III. rendű felperes részére a bíróság gondozási járadékot állapított meg, mivel nagyobb részt ő végzi az I. rendű felperes gondozását. A gondozási járadékot be kell számítani a III. rendű felperes jövedelemveszteségével szemben, ami tényleges veszteséget nem mutat.

[184] A III. rendű felperes ítéleti bizonyossággal nem bizonyította, hogy a baleset elmaradása esetén 8 órás munkaviszonyban dolgozott volna. Ez ellentétben áll a csatolt munkáltatói nyilatkozattal, amely szerint 4, majd később 2 órában állt alkalmazásban.

[185] A III. rendű felperes esetében sem alkalmazható a Ptk. 6:528. § (4) bekezdése, jövedelemveszteségének alapja a 2017. évben kapott 484.500 forint bérjövedelem, amelyet éves szinten meghalad önmagában a GYOD is, így a III. rendű felperesnek jövedelemvesztesége nem mutatható ki.

[186] IV. rendű felperes jövedelempótló kártérítés

[187] A IV. rendű felperes nem bizonyította ítéleti bizonyossággal, hogy a balesettel okozati összefüggésben esett el az előléptetésétől és a bónusz összegétől. Előléptetése és bónusza olyan bizonytalan jövőbeni esemény, ami a baleset elmaradása esetén sem feltétlenül következett volna be. Mindkét jogcím megvalósulása a munkáltató szuverén döntésétől függ.

[188] Önmagában a bónusz csökkenésének ténye nem bizonyítja annak balesettel való okozati összefüggését.

[189] Utalt arra, a IV. rendű felperes is végez gondozási tevékenységet az I. rendű felperes javára, így a gondozási kártérítést a jövedelemveszteség körében szintén be kell számítani.

[190] Előadta, az Itv. 5. § (1) bekezdés d) pontja szerinti személyes illetékmentességben részesül, amelyet alátámasztó dokumentumokat az elsőfokú eljárásban csatolta.

[191] Az I., a III. és a IV. rendű felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperesnek másodfokú perköltségben való marasztalását kérték, másodfokú perköltségként az IM r. 3. § (5) bekezdése alapján meghatározott áfával növelt ügyvédi munkadíjat számítottak fel.

[192] A sérelemdíjra vonatkozó fellebbezés kapcsán hangsúlyozták, a fellebbezés alapján nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság milyen bizonyítékokat, szempontokat értékelt tévesen, és a megállapított sérelemdíj miért túlzó. A Kúria precedensképes határozatainak (Pfv.III.20.296/2023/6., Pfv.IV.21.993/2018/7., Gfv.VII.30.284/2020/3.) felhívásával kiemelte, hogy csak a jogszabálysértést megvalósító okszerűtlen mérlegelés esetén támadható a sérelemdíj összecszerűsége.

[193] A sérelemdíj összecszerűségét befolyásoló körülmények, következmények értékelése az elsőfokú ítéletben okszerű. Az I. rendű felperes ért nemvagyoni hátrányokat az elsőfokú bíróság teljes körűen feltárta, a sérelemdíj meghatározásakor kell súllyal értékelte.

Az alperes a mérlegelés körébe vont tényeket nem vitatta, kizárólag felülmérlegelést kért, indokát kizárólag abban jelöli meg, hogy a megállapított sérelemdíj összege kirívóan magas. A sérelemdíj összegének leszállításának a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja alapján sincs helye.

[194] Amennyiben az ítéltábla a fenti jogszabályhely alapján az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj összegét felülmérlegelhetőnek és az elsőfokú ítélet megváltoztatását szükségesnek tartja, úgy a 75.000.000 forint sérelemdíj az ítélethozatal időpontjában fennállt értékviszonyok szerinti összeg és ezáltal a Ptk. 6:534. § (1) bekezdésének alkalmazásával az alperest terhelő 53.000.000 forint marasztalási összeg után a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját az elsőfokú ítélet meghozatalának napjában kérte meghatározni.

[195] Az üzembiztos személygépkocsi költségére vonatkozó igény jogalapját az elsőfokú bíróság okszerűen fogadta el, az orvosszakértői vélemény annak szükségességét alátámasztja. Az igény indokoltsága körében a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján az I. rendű felperesnek nem azt kell bizonyítania, hogy kizárólag az adott műszaki felszereltségű és méretű gépjármű indokolt, hanem azt, hogy a megjelölt gépkocsi megfelel azoknak a szempontoknak, amelyek mellett ő segédeszközeivel, felszereléseivel, hozzátartozóival biztonságosan utazni tud. Az elsőfokú bíróság a felhívott eseti döntéseket szem előtt tartva jutott arra a meggyőződésre, hogy a kért 27.999.000 forint szükséges és egyben elegendő is ahhoz, hogy az I. rendű felperes egészségi állapotának megfelelő, ahhoz egyediesíthető, magas komfort és biztonsági követelményeknek is megfelelő személygépjárművet tudjanak vásárolni. A pszichológus szakértő véleménye alapján vonta le az elsőfokú bíróság azt a következtetést, hogy a családi kirándulásuk újbóli lehetőségének megteremtése az I. rendű felperes teljes családjára jótékony hatással lenne. A gépjárműre vonatkozó extrák kifejezés az alperesi fellebbezéssel ellentétben nem az autó felszereltségére vonatkozik, hanem az I. rendű felperes állapota miatt indokolt és szükséges kiegészítőkre. A fellebbezésben vitatott felszereltség (tolatókamera, holtérfigyelő) egyrészt a közlekedés biztonságát is szolgálja, másrészt a gépkocsi eladási ajánlati csomagjának a része.

[196] Az ítélet megváltoztatására és a kereset elutasítására nem ad alapot az, hogy a III. és a IV. rendű felperesek az ítélethozatalig a gépjármű beszerzése nélkül is megoldották az I. rendű felperes szállítását. Az a tény, hogy a per alatt a IV. rendű felperes munkáltatója által biztosított autóval (VW Touran gépkocsi) meg tudták oldani az I. rendű felperes szállítását, az alperest nem mentesíti a helytállási kötelezettség alól és a szükséges gépkocsi paraméterei körében sem cáfolja a felperesi igényt.

[197] Az alperes által is elfogadott, aggálytalan orvosszakértői vélemény a gyógyászati segédeszközök indokoltságát megállapította, ezért iratellenes a fellebbezés [14] bekezdése. Az elsőfokú ítélet rögzíti, hogy mely gyógyászati segédeszközök beszerzése indokolt, a fellebbezés nem jelöli meg, hogy ezek közül melyik nem szükséges az I. rendű felperes ellátásához. Az intézményi rehabilitációt és az otthoni rehabilitációt sem tudják kiváltani a megítélt segédeszközök.

[198] A rezsi többletköltség tekintetében az elsőfokú ítélet [482] – [488] és [526] – [534] bekezdéseiben rögzítetten a bizonyítás anyagából okszerű következtetést levonva marasztalta az alperest.

[199] Hangsúlyozta, a gázfogyasztás egésze a baleset miatt merült fel, mivel a baleset előtt a gázt a fűtéshez nem használták a felperesek. Az alperes a 2023.XII.05.-i beadványra történt válaszában nem vitatta a balesettel összefüggésben megemelkedett vízfogyasztás kimutatott költségét. Az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes állapota miatt megemelkedett rezsi költség összegét mérlegeléssel határozta meg, amely okszerű és a bizonyítékok logikus értékelésén alapul.

[200] Az ápolás-gondozás szükségletét az orvosszakértői vélemény megállapította, annak mértékét a fellebbezés nem tette vitássá. Az elsőfokú ítélet az e címen megítélt egyösszegű kártérítés és a járadék összegszerűségét is levezette. A bírói gyakorlatnak megfelelően a (házi szolgálat neve) Házi Betégápoló Szolgálat árlistája alapján határozta meg annak összegét. Utaltak arra, az I. rendű felperes gondozási szükséglete 366 óra, ami két teljes munkaidős foglalkoztatásnak felel meg. A mindenkor aktuális nettó minimálbér alapján a két teljes munkaidős foglalkoztatás havi költsége meghaladja az alperes által elismert havi 200.000 forintot. A bírói gyakorlatra, az eset egyedi sajátosságaira, az I. rendű felperes állapotára és szükségleteire figyelemmel ezért az elsőfokú bíróság által alkalmazott számítási mód és meghatározott járadék összege megalapozott.

[201] Az ápoláshoz szükséges ingóságokra vonatkozó igény indokoltságát az elsőfokú bíróság ítéletének [522] – [523] bekezdésében írtak szerint az egyesített igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján határozta meg.

[202] A jövedelempótló járadékra vonatkozó fellebbezést illetően rámutattak, az I. rendű felperes esetében az elsőfokú bíróság a baleset előtti, alkalmi bevételekre alapított járadékigényt elutasította és a töretlen bírói gyakorlattal egyezően a szakképzettség várható megszerzésétől a KSH által közzétett jövedelmi adatok alapján számította ki a járadék összegét. Az alperes a perben nem vitatta, hogy az I. rendű felperes szakképesítését a baleset hiányában megszerezte volna. Vélelem szól amellett, hogy a végzettségének megfelelő munkakörben dolgozott volna a baleset hiányában.

[203] A III. rendű felperes megfelelően valószínűsítette, hogy 8 órás munkaviszonyban elérhető bérjövédelmet ért volna el a baleset hiányában. Nincs kettős igényérvényesítés, mivel nem ugyanannak az igénynek a kétszeres értékelése történik meg, hanem két eltérő alapon nyugvó igény érvényesítése, amely alanya is eltérő személy. A gondozási járadék jogosultja az I. rendű felperes. Hivatkozott a Kúria Pfv.20.223/2023/5. számú ítéletére.

[204] Az I. rendű felperes ellátása egész napos feladat, nem ritkán éjszakai gondozást is igényel, amelyben a III. és a IV. rendű felperesek egyaránt részt vesznek. A gondozás mellett a III. rendű felperes jövedelempótló járadékigénye megalapozott, mert az I. rendű felperes körüli feladatok miatt nem tudott jövédelmet szerezni az ítéletben megállapítottak szerint.

[205] A IV. rendű felperes a várható előléptetését bizonyította, csatolta a munkáltató nyilatkozatát, amely szerint 2018.I.01-től vezető munkakörben kívánta foglalkoztatni. A munkaköri leírás és a jövedelmi adat a peranyag része. Az okiratok alapján a baleset előtti és a baleset utáni bónusz helyes értékelésével állapította meg a bíróság az elmaradt jövedelem összegét.

Az ítéltábla döntésének indokai

[206] A fellebbezés részben alapos.

[207] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2) – (4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § a) - d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. A Pp. 2. § (2) bekezdésében meghatározott a kérelemhez kötöttség alapelve a másodfokú eljárásban a Pp. 370. § (1) bekezdésének idézett rendelkezése alapján nyilvánul meg. Ennek alapján a másodfokú bíróság kötve van a fellebbezési petitumhoz, a másodfokú döntés korlátját képezik továbbá az ennek körében kifejtett indokok, valamint a hivatkozott eljárási, illetve anyagi jogszabálysértések. A fellebbező fél tehát azzal, hogy milyen határozott kérelmet, milyen indokkal ad elő, egyúttal kijelöli a másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálat tárgyát és

körét. Emellett lényeges korlátot jelent az is, hogy a Pp. 369. §-a meghatározza, a felülbírálati jogkör milyen keretek között gyakorolható.

[208] Az alperes az ítéletábrától gyakorolni kért felülbírálati jogkört nem jelölte meg, fellebbezésének petitumából kitűnően azonban az elsőfokú ítélet anyagi jogi felülbírálatát kérte [Pp. 369. § (3) bekezdés]. A fellebbezés szabad szöveges indokolása alapján az elsőfokú ítélet tényállás megállapítását [Pp. 369. § (3) bekezdés a) pont], jogi minősítését [Pp. 369. § (3) bekezdés c) pont] és az anyagi jogi mérlegelést [Pp. 369. § (3) bekezdés d) pont] támadta.

[209] Sérelemdíj (I. rendű felperes)

[210] Az eljárásban nem volt vitatott, hogy az I. rendű felperes a tényállásban írt személyiségi jogsértés következtében olyan nemvagyonai hátrányt szenvedett, amely sérelemdíjjal kompenzálendő.

[211] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj mértékét kifogásolta, amelyet a másodfokú bíróság a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja szerinti felülbírálati jogkörében vizsgált.

[212] Az, hogy a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja értelmében a másodfokú bíróság jogsértés megállapítása nélkül felülmérlegelheti az elsőfokú bíróságnak az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntését, nem mentesíti a fellebbező felet annak kötelezettsége alól, hogy megjelölje, mi indokolja az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörben hozott döntésének felülvizsgálatát, amely indokokhoz a másodfokú bíróság kötve van [Pp. 370. § (1) bekezdés].

[213] A sérelemdíj mértékét érintő fellebbezés megalapozottsága vizsgálatakor a másodfokú bíróságnak abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy az eljáró bíróság az I. rendű felperest ért hátrányokat teljes körűen feltárta-e, azokat kellő súllyal értékelte-e, valamint ennek során figyelemmel volt-e a kár bekövetkezésekor érvényes viszonyokra.

[214] Az alperes a sérelemdíjat megalapozó tényállást és az I. rendű felperest ért immateriális hátrányok körét nem vitatta. E tények kirívóan téves mérlegelésére hivatkozott anélkül azonban, hogy megjelölje volna, az elsőfokú bíróság melyik körülménynek tulajdonított olyan súlyt, amely megállapított sérelemdíj összegét eltúlzottá tette.

[215] A felülmérlegelés alapfeltétele az I. rendű felperest ért hátrányokra vonatkozóan teljes és hiánytalan tényállás megállapítása.

[216] Az elsőfokú bíróság a személyiségi jogsértés következtében az I. rendű felperest ért sérelmeket mindenre kiterjedően feltárta és helyesen értékelte. Ezek mérlegeléséről teljes körűen számot adott, részletesen és pontosan ismertette, hogy milyen az életminőségét hátrányosan befolyásoló sérelmet szenvedett el.

[217] Kiemeli az ítéletábra, az addig önálló életet élő, aktív munkaképes I. rendű felperes élete végéig teljes körű ápolásra, gondozásra szorul, cselekvőképességében teljesen korlátozó gondnokság alá helyezett személy lett, az élet minden területén másoktól függő, kiszolgáltatott emberré vált. A fiatal felnőtt I. rendű felperes életvitele szociális szegmensének megélhetését elvesztette, társaskapcsolatai megszűntek, párkapcsolat létesítésére, családalapításra esélye sem lehet. Mindezek olyan fokú hátránynak tekinthetők, amelyek az elsőfokú bíróság által megítélt sérelemdíjat indokoltá teszik, az ítéletábra nem látott lehetőséget az elsőfokú bíróság által megalapozottnak tartott sérelemdíj összegének a leszállítására.

[218] Üzembiztos személygépkocsi költsége

[219] Ptk. 6:522. §-a szerint a kártérítési kötelezettség terjedelme a kár terjedelméhez igazodik, amelynek egyik eleme a hátrány kiküszöböléséhez szükséges költség [Ptk. 6:522. § (2) bekezdés c) pont].

[220] A perben beszerzett és e tekintetben az alperes által sem vitatott igazságügyi szakértői vélemény alapján egyértelműen megállapítható, hogy az I. rendű felperes szállításához gépjármű igénybevétele nélkülözhetetlen. A kiegészítő szakvélemény azon megállapítása, amely szerint az I. rendű felperes képes 4-6 órát segítséggel, rögzítéssel és kitámasztással ülni (212. sorszám 10. kérdésre adott válasz), nem mond ellent annak a szakértői megállapításnak, hogy az I. rendű felperes legbiztonságosabb, leghatékonyabb szállítása akkor tudna megvalósulni, ha ezt kerekesszékekben ülve történő be- és kiszállással, rámpa, vagy emelőlift segítségével tudná a kísérő – akire a jelenben és a jövőben is mindig szüksége lesz – megtenni. Erre a IV. rendű felperes munkáltatója engedélyével használt gépjármű – a tényállásban írt és alperes által nem vitatott szállítási körülményekre is figyelemmel – kétségtelenül nem felel meg, nem alkalmas a pszichológus szakértő véleményében megfogalmazott, az I. rendű felperest ért hátrányok enyhítésével kapcsolatos cél eléréséhez sem. Az I. rendű felperes vagyoni kárigényének jogalapja tehát fennáll.

[221] Az alperes fellebbezésének további érvei a kár összegszerűségét érintik, azonban a megítélt kártérítés leszállítására vonatkozó fellebbezési petitumot nem terjesztett elő. Ezért csupán megjegyzi az ítéltábla, az elsőfokú bíróság ítéletének megfogalmazása ellenére nem köztudomású tényként fogadta el az alapfelszereltséggel rendelkező modell extrákkal való felszerelését, a szakértői vélemény ugyanis a fentiekben írtak szerint indokoltnak ítélte a biztonságos ki- és beszálláshoz szükséges egyéb felszerelést (rámpa vagy emelőlift) felszerelését. Ennek figyelembevételével fogadta el az elsőfokú bíróság megalapozottnak az I. rendű felperes kárigényét.

[222] Gyógyászati segédeszközök költsége

[223] Az alperes az I. rendű felperes e kárigényének elutasítását a bizonyítottsága hiányára alapította. Ez az álláspontja azonban téves.

[224] Az elsőfokú bíróság által beszerzett és ítélezése alapjául elfogadott aggálytalan igazságügyi szakértői vélemény alapján egyértelműen megállapítható, hogy az I. rendű felperes balesettel okozati összefüggésben kialakult maradványállapota miatt gyógyászati segédeszközök igénybevétele szorul. Az I. rendű felperes keresetében 29.642.540 forint költséget jelölt meg az ott tételesen felsorolt gyógyászati segédeszközök beszerzése ellenértékéeként. Az igazságügyi szakértő az alperes vitatására tekintettel a 166. sorszámú szakvéleményében egyenként vizsgálta a felsorolt gyógyászati segédeszközök használatának indokoltságát és a keresetben megjelöltek közül a tényállásban feltüntetetteket tekintette szakértői szempontból elfogadhatónak és támogathatónak. E megállapítás az ezzel kapcsolatos igény megalapozottságára és jóváhagyhatóságára utal, továbbá arra, hogy a költségek nem eltúlzóak. Az alperes álláspontjával szemben tehát e gyógyászati segédeszközök indokoltságát az I. rendű felperes bizonyította [Pp. 265. § (1) bekezdés, Pp. 279. § (1) bekezdés]. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy az alperes észrevételében (176. sorszám) a szakértői vélemény e körben tett megállapításait elfogadta. Az elsőfokú bíróság az ily módon elfogadott aggálytalan igazságügyi szakértői véleményen alapuló megváltoztatott keresetnek (241. sorszám) adott helyt.

[225] Az alperesnek az a hivatkozása, hogy egyes gyógyászati segédeszközök indokoltsága nem került bizonyításra, megalapozottsága esetén nem az e címen előterjesztett kárigény teljes elutasítását, hanem a kártérítés összegének a leszállítását eredményezhetné.

[226] Az alperes azon túl, hogy nem jelölte meg, hogy melyek ezek a gyógyászati segédeszközök, nem terjesztett elő fellebbezési kérelmet a kártérítés összegének leszállítása iránt. Hivatkozott arra is, hogy „nevezett” eszközök átfedésben állnak a felperes rehabilitációs kezeléseivel. Ezeket azonban szintén nem jelölte meg. Ezért csupán megjegyzi az ítéltábla, a kiegészített szakvélemény szerint kizárólag a Tangentor kád tölt be egyidejűleg rehabilitációs

szerepet (212. sorszámú szakvélemény 7. pont). A felperes megváltoztatott keresete és az elsőfokú bíróság ítélete sem tartalmazza azonban ezen eszköz beszerzésének a költségét.

[227] Az a fellebbezési előadás, hogy az I. rendű felperes a közgyógyellátást nem vette igénybe, a Ptk. 6:525. § (1) bekezdése szerinti károsult közrehatásra vonatkozó hivatkozás. E jogszabályi rendelkezés szerint a károsultat kármegelőzési, kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettség terheli. Az e kötelezettségek felróható megszegése miatt keletkezett kárt a károkozó nem köteles megtéríteni. Az alperes fellebbezésében nem tett tényállásítást arra nézve, hogy az I. rendű felperes mely gyógyászati segédeszköz beszerzési árának meghatározásakor hagyta figyelmen kívül a közgyógyellátás lehetőségének az igénybevételét. Ennek hiányában hivatkozása érdemi vizsgálatára nem kerülhetett sor.

[228] Rezszi többletköltség

[229] Az elsőfokú bíróság döntését illetően az ítéltábla álláspontja a következő.

[230] Az I., III.-IV. rendű felperesek többlet-rezsiköltség iránti igényüket három tételre alapítják, a megnövekedett víz, áram és gázfogyasztás miatt keletkezett többletköltségeiket kívánják érvényesíteni.

[231] Az I. rendű felperes balesetből eredő egészségkárosodása tényét, annak mértékét a szakvélemény alátámasztotta. Ebből adódóan nem vitásan az I. rendű felperes kényszerűen otthon tartózkodik, ágyneműjét, ruházatát, a gondozásához szükséges eszközöket, felületeket rendszeresen tisztítani, fertőtleníteni, mosni kell. Mindezen körülmények figyelembevételével – a bírói gyakorlatnak is megfelelően (Kúria Pfv.20.618/2024/4., 20.047/2019/4.) – helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy ez köztudomásúan többletenergia felhasználást (áramfogyasztást) eredményez, ami pedig a rezsiköltségek megemelkedését vonja maga után. Ezzel az ítéltábla egyetért. Az a tény, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 266. § (4) bekezdésében írtak ellenére nem tájékoztatta a feleket, hogy az áramfogyasztás növekedését köztudomású ténynek tekinti, nem minősül az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértésnek. A tájékoztatási kötelezettség szerepe, hogy ezáltal a bíróság megteremti az ellenbizonyítás lehetőségét. Az alperes azonban ellenbizonyítást nem ajánlott fel.

[232] Az elsőfokú bíróság az áramfogyasztásból eredő többletköltséget a csatolt okirati bizonyítékok alapján mérlegeléssel határozta meg. Az alperes fellebbezésében e vonatkozásban kizárólag a Pp. 266. § (4) bekezdésének a megsértését kifogásolja, az elsőfokú bíróság mérlegelését azonban nem támadja. A perorvoslati kérelem indokaihoz való kötöttségre is figyelemmel a bizonyítékok felülmérlegelésére a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pont szerinti felülbírálati jogkör gyakorlásával az ítéltáblának nem volt lehetősége.

[233] A fellebbezés a többlet-vízfogyasztásra és ezzel összefüggésben felmerült többletköltségre vonatkozó ítéleti megállapítást nem érinti.

[234] A fentiek alapján nem vonható kétségbe az a tény sem, hogy az I. rendű felperes állapota miatt fűtési többletköltség merült fel. A fűtési többletköltség azonban nem azonosítható a baleset utáni gázfogyasztás díjával. E vonatkozásban a rezszi többletköltség a káreseményt megelőző és az azt követő időszak fűtési költségének a különbözete. Az I., III.-IV. rendű felperesek perfelvételi nyilatkozata e tekintetben hiányos volt, nem tettek részletes tényelőadást, hogy a balesetet megelőző és azt követő évben a perbeli ingatlant milyen módon fűtötték, ezzel kapcsolatban mekkora összegű kiadásuk merült fel, és erre vonatkozó bizonyítást sem terjesztettek elő. Az ítéltábla az általa helyesnek tartott anyagi pervezetést elvégezte [Pp. 369. § (4) bekezdés]. Az érintett felperesek azonban e keresetüket megalapozó részletes tényállítást nem tettek, amely alapot adna akár csak mérlegeléssel is a felmerült többletköltség összegének a meghatározására, ezért a fűtési többletköltség összege nem határozható meg. Ezért az ítéltábla az ezzel kapcsolatos igényt megalapozatlannak találta.

[235] A fentiek alapján a 2018. VII. 20.-tól 2020. VII. 31. napjáig havi 4.728 forint (áram 3.660 forint/hó + víz 1.068 forint/hó), összesen 115.032 forint (24,33 hónap x 4.728 forint) többlet-rezsi költség érvényesíthető. Ezáltal a IV. rendű felperes javára megítélt vagyoni kártérítés összege 172.013 forinttal csökkentendő, ami 3.665.652 forint.

[236] Az I. rendű felperesnek 2020.VIII.01. – 2022.XI.30 közötti időtartamra havi 4.898 forint (áram 3.830 forint/hó + víz 1.068 forint/hó) összesen 137.144 forint (28 hónap x 4.898 forint) rezsi többletköltség állapítható meg.

[237] A 2022.XII.01. napjától véghatáridő nélkül fizetendő rezsi többletköltség összege havi 5.298 forint (áram 4.230 forint/hó + víz 1.068 forint/hó). Ennek alapján az elsőfokú ítélet meghozatalával esedékessé vált hátralék összege 153.642 forint (29 hónap x 5.298 forint).

[238] Az ítéltábla a fentiek szerint szállította le az alperes által rezsi többletköltség címén fizetendő folyamatos és lejárt járadék összegét azzal a pontosítással, hogy a 2022.XII.01. napjától fizetendő összeget – a keresetnek megfelelően – az alperesnek az I., a III. és a IV. rendű felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak kell megfizetnie.

[239] Ápolás, gondozás 2018. VII. 20. – 2020. VII. 31.; házi betegápoló 2020. VIII. 1-től véghatáridő nélkül.

[240] Az alperes nem vitatja az I. rendű felperes ápolásának, gondozásának elsőfokú ítéletben megállapított időszakait, illetve napi szükséges időtartamát. Lényeges, hogy a 2018. VII. 20. – 2020. VII. 31-ig, valamint azt követően a 2020. VIII. 1-től véghatáridő nélkül érvényesíteni kívánt igény ténybeli alapja eltérő az ápolási, gondozási tevékenységet végző személy kilétét illetően. A 2020. VII. 31-ig terjedő időre e feladatot elsősorban a III. rendű felperes látta el a többi családtag közreműködésével, míg 2020. VIII. 1. napjától professzionális házi betegápolót kívánt az I. rendű felperes igénybe venni. Ennek megfelelően a 2020. VII. 31-ig terjedő időre a (házi szolgálat neve) Bt. díjszabása 75 %-a, 2020. VIII. 1. napjától 100 %-a alapulvételeivel határozta meg az igényelt járadék összegét, amely elszámolást az elsőfokú bíróság elfogadott és ennek megfelelően hozta meg döntését (ítélet [127] – [128], [535] – [540] bekezdés).

[241] Az alperes e kárigény jogalapját nem vitatta. Helytállóan utalt az elsőfokú bíróság arra, egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a családtag ingyenes vagyoni vagy nem vagyoni (tevételes) segítségnyújtása nem a károkozó kárviselés alóli részleges vagy teljes mentesítését szolgálja, e veszteségek térítése a károkozó kötelezettsége (Kúria Pfv.III.20.751/2019/9., Pfv.III.21.276/2017/4.).

[242] A következőket a bírói gyakorlat alapján nem kifogásolható, hogy az ápolás, gondozás jogcímén járó járadék összegszerűségének meghatározása a (házi szolgálat neve) Bt. óradíja alapján történt. A fellebbezésben felhívott eseti döntés a jelen jogvita elbírálása szempontjából relevanciával nem bír az eltérő tényállás miatt. A döntés alapjául szolgáló tényállás szerint a per felperesei gyermekgondozás, háztartási kisegítés címén érvényesítettek járadékigényt. Az első és a másodfokú bíróság jogi álláspontja abban a kérdésben tért el egymástól, hogy a hozzátartozók által nyújtott tevékenység ellenértéke a mindenkori nettó, vagy bruttó minimálbér alapján határozható-e meg. E kérdésben foglalt állást a Kúria akként, hogy a káronszerzés tilalmára tekintettel a járadék összegét a nettó minimálbér alapján kell meghatározni. A perben fel sem merült a (házi szolgálat neve) Bt. díjszabása alkalmazhatóságának a kérdése.

[243] A bírói gyakorlat tehát az ápolás, gondozás címén járó járadék meghatározásának összegénél kiinduló pontnak tekinti a (házi szolgálat neve) Bt. óradíját azzal, hogy a hozzátartozók által ilyen jellegű munka ellenértéke nem hasonlítható egy profitorientált vállalkozás által meghatározott óradíjhoz. A következőket a bírói gyakorlat szerint az óradíj mértéke e tevékenységek elvégzésére szakosodott gazdasági társaság díjának 75 %-ában

megállapítható, amelyben megjelenik a hozzátartozó által ellátott tevékenység ellenértéke és a céges keretek között végzett, költségeket is magába foglaló szolgáltatás díja közötti különbség (Kúria Pfv.VIII.20.047/2019/4., Pfv.III.20.765/2017/7., Pfv.III.20.875/2016/4.). A 2018. VII. 20. – 2020. VII. 31. közötti időszakra az elsőfokú bíróság e korrekciót elvégezte, ennek alapján határozta meg az adott időszakra a kártérítés összegét. Kétségtelen, a bíróságokra nem kötelező a (házi szolgálat neve) Bt. árainak az alapulvétele. Az alperes azonban nem jelölt meg olyan körülményt, amely annak alkalmazhatóságát megkérdőjelezné, figyelemmel arra, hogy a nettó minimálbér alkalmazására való hivatkozása alaptalan.

[244] Az elsőfokú bíróság a 2020. VIII. 1-től fizetendő járadék összegét állapította meg a (házi szolgálat neve) Bt. díjának 100 %-ában. Ennek indokát ítéletében részletesen kifejtette, azzal az ítéltábla is egyetért. Az alperes fellebbezése ezt érintő kifogást nem tartalmaz. Erre tekintettel alaptalan az ápolás, gondozás címén megítélt járadék összegének leszállítására vonatkozó fellebbezés.

[245] Ápoláshoz szükséges ingóságok

[246] Az alperes fellebbezése a 2020. VIII. 1 – 2024. VI. 30 közötti időtartamra és a 2024. VII. 1-től véghatáridő nélkül megítélt járadékösszeget egyaránt érinti. A 2024. VI. 30-ig lejárt járadék összegét az elsőfokú bíróság a csatolt számlák alapján mérlegeléssel határozta meg. Az alperes fellebbezése az ítélet e körben tett megállapításait érintő indokokat nem tartalmaz. Ezért e rendelkezés érdemi felülvizsgálatára nem kerülhetett sor.

[247] A 2024. VII. 1-től megítélt járadékösszeg alapja a felperesek 174. sorszámú beadványához csatolt melléklet. Az alperes vitatására a szakértő a 212. sorszámú kiegészítő szakvéleményének a 9. pontjában tételesen felsorolta azokat az ingóságokat, amelyeket nem tekintett indokoltan elszámolhatónak. Az elsőfokú bíróság ezek figyelmen kívül hagyásával határozta meg a járadék költségét. A fellebbezésben írtakkal ellentétben a szakértő a további felsorolt tételeket illetően azok mennyiségére és összecszerúságára is egyetértőleg nyilatkozott, vagyis az azzal kapcsolatban felmerült költségeket indokoltnak tekintette. Ezért az elsőfokú bíróság megalapozottan határozta meg az alperes által e címen fizetendő kártérítés összegét.

[248] I. rendű felperes jövedelempótló járadék

[249] Nem vitatott, hogy az I. rendű felperes munkaképességét 100 %-ban elveszítette. Ebből következően jövedelempótló járadékra jogosult a Ptk. 6:528. § (1) bekezdése alapján. A jövedelempótló járadék összegének meghatározására vonatkozó szabályokat a Ptk. 6:528. § (3) és (4) bekezdése rögzíti. A Ptk. 6:528. § (3) bekezdése szerint a károsult jövedelemkiesését a károsodást megelőző egy évben elért havi átlagjövedelmének alapulvételével kell meghatározni. Ha a károsodást megelőző egy évben a jövedelemben tartós változás következett be, a változás utáni jövedelem átlagát kell figyelembe venni. A (4) bekezdés szerint, ha a jövedelemkiesés a (3) bekezdés alapján nem határozható meg, az azonos, vagy hasonló tevékenységet végző személyek havi átlagjövedelmét kell alapul venni. Annnyiban tehát helytálló az alperes fellebbezése, hogy a jövedelemvesztés alapja számításának (4) bekezdésben meghatározott módja abban az esetben alkalmazható, ha a (3) bekezdés alkalmazásához szükséges tényállási elemek nem valósultak meg. Arra azonban alaptalanul hivatkozik, hogy a jövedelemkiesés a (3) bekezdésben írtak alapján megállapítható lett volna. Tény ugyanis, hogy az I. rendű felperes a baleset bekövetkeztekor tanuló jogviszonyban állt, a (3) bekezdés szerinti kritériumoknak megfelelő keresőtevékenységet nem folytatott. A tanulmányok folytatása mellett alkalmi munkavégzésből származó jövedelme (táncitanítás, vendéglátásban végzett alkalmi munka) az ebből származó jövedelem összecszerúságának bizonyítása esetén sem lehetne a jövedelemkiesés számításának az alapja. Az elsőfokú bíróság a bírói gyakorlatnak megfelelően határozta meg a jövedelemvesztés alapját a vendéglátásban dolgozók havi nettó átlagkeresete alapján. A perben nem merült fel olyan

adat, amely cáfolta volna, hogy az I. rendű felperes tanulmányai befejezését követően nem a szakképzettségének megfelelő munkakörben helyezkedett volna el, ezért az erre vonatkozó alperesi érvelés nem foghat helyt.

[250] A Ptk. alkalmazásában is irányadó PK 46. számú állásfoglalás szerint a károkozás bekövetkeztében munkaképtelenné vagy csökkent munkaképességűvé vált személy által kártérítés címén igényelt járadék összegének a meghatározása szempontjából a baleset előtti átlagkereset, illetőleg ennek a munkaképesség-csökkenés mérvéhez igazodó része és a társadalombiztosításról szóló jogszabályok alapján folyósított ellátás között mutatkozó különbséget kell olyan kárnak tekinteni, amelyet a balesetért felelős személy tartozik megtéríteni.

[251] A fellebbezésben írtakkal ellentétben az I. rendű felperes a 231. sorszámú beadványában nyilatkozott a fogyatékosági támogatás, illetve a rokkantsági járadék havi összegéről. Az alperes fellebbezése a jövedelempótló járadék összegének meghatározásakor az így kifizetett összeg figyelembevételét nem kérte. Ezért a járadék összegére vonatkozó ítéleti rendelkezés nem volt megváltoztatható.

[252] Elmaradt jövedelem (III., IV. rendű felperesek)

[253] A III. és a IV. rendű felperesek a Ptk. 6:522. § (1) bekezdése és (2) bekezdés b) pontja alapján igényelhetik elmaradt vagyoni előnyként azt a jövedelmet, amelytől az I. rendű felperes balesetére visszavezethető okból estek el. Azt, hogy mekkora ez a jövedelem, a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján a III. és a IV. rendű felpereseknek kellett bizonyítaniuk.

[254] A III. rendű felperes keresetének ténybeli alapja, hogy az I. rendű felperes gondozása, ápolása miatt keresőtevékenységét folytatni nem tudta. Állította, hogy a balesetet megelőző évben napi 8 órában dolgozott, a jövedelemadó bevallás szerinti 484.500 forintnál lényegesen magasabb jövedelmet ért el. Helytállóan hivatkozik arra az alperes, ennek ellentmond a munkáltató által kiállított igazolás, amely szerint 2017. évben napi két órában volt bejelentve.

[255] A bírói gyakorlat szerint a be nem jelentett és személyi jövedelemadó fizetési kötelezettséggel le nem fedett, de ténylegesen munkavégzéssel töltött tevékenységből eredő jövedelem-kiesés kártérítés alapja lehet (hasonlóan Kúria Pfv.IV.20.863/2012/6., BH2013. 15.).

Lényeges azonban, hogy az adózatlan jövedelmek elszámolása esetén is bizonyítani kell azok megszerzését (hasonlóan Kúria Pfv.20.119/2023/10.). A III. rendű felperes azonban ezt semmivel sem bizonyította, a fellebbezési ellenkérelmében is csupán a tényállítása valószínűsítését állította. A III. rendű felperes bizonyítási kötelezettségével tisztában volt, maga nyilatkozott úgy, hogy az alperesi vitatás esetén tanúbizonyítással kívánja állítását igazolni (233. sorszám). Bizonyítási indítványt az alperes ellenkérelmének ismeretében erre nézve nem terjesztett elő. Tekintve a III. rendű felperes előbbi nyilatkozatára, az elsőfokú bíróságot sem terhelte a Pp. 237. § (2) bekezdése szerinti anyagi pervezetési kötelezettség sem.

[256] Mindebből következően annak megítéléséhez, hogy a III. rendű felperesnek származott-e jövedelem-kiesésből eredő kára, a kiindulópont a 2017-ben elért jövedelme. A nettó 484.500 forint 15 % személyi jövedelemadóval terhelt összege (félbruttó) 570.000 forint, ami havi 47.000 forintot jelent. A III. rendű felperes 2019.III.14. napjáig semmilyen ellátásban nem részesült, ezért 2017.I.01-től 2019.III.14-ig 688.750 forint jövedelem-kiesése keletkezett (14,5 hónap x 47.500 forint). A 2019.III.14.napjától a III. rendű felperes részére folyósított GYOD összege meghaladja a kereső tevékenysége alapján megállapítható jövedelmét, így az ezt követő időszakra kára nem keletkezett.

[257] Alaptalanul hivatkozik azonban az alperes a kettős igényérvényesítésre. Ahogyan arra az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes által ápolás, gondozás címén érvényesített igény kapcsán utalt, a következetes bírói gyakorlat szerint a károkozó abban az esetben is köteles a felmerült többletkiadások megtérítésére, ha a kiegészítő tevékenységet a károsult hozzátartozója ingyenesen látja el (EBH2007. 1640., BH2017. 92., Kúria Pfv.III.21.486/2019/5.). Ilyen esetben ténylegesen a károsult káraitól van szó, mivel ő szorul gondozásra, függetlenül attól, hogy e munkát a hozzátartozói végzik valójában a károkozó helyett ilyen módon az ő költségére, ám a károsult érdekében (BH2017. 403.). Erre figyelemmel költségpótló járadékigényt nem csupán a károsult (Kúria Pfv.III.21.697/2019/6.), hanem az őt segítő hozzátartozója is érvényesíthet (Kúria Pfv.III.20.559/2021/11., Pfv.III.21.216/2020/5.). Ugyanezen helyzet további kártérítési következményeként előfordulhat, hogy a szóban forgó tevékenységet végző hozzátartozónál jövedelemvesztés keletkezik, amely külön kártérítési igényt alapozhat meg. Miután azonban a kétféle kártérítési igény eltérő károk megtérítésére irányul, a jövedelem-kiesés meghatározásánál a károsult személye körüli teendők költségének kompenzálására szolgáló járadékot adott esetben figyelembe venni nem lehet (Kúria Pfv.III.20.893/2021/7.). A vitatott követelések olyan, más alapon nyugvó többletigények, amelyeket eltérő jogalapon kell megítélni és nem áll fenn az a helyzet, hogy azokat lefednék és ki is egyenlítenék a más címeken kapott járadékok. Ezeknek a követeléseknek eltérő tény – és jogalapjuk van – a más-más címen adott járadékok, juttatások ténye nem zárja ki azt a más jellegű, más célú tevékenységet, amelyeket ugyanebben az időben végeznek (BH2024. 39., BH2024. 114.). A kifejtettek tekintetével a III. rendű felperes jövedelemvesztés iránti kárigénye 688.750 forint erejéig megalapozott.

[258] A IV. rendű felperes megváltoztatott keresetében (241. sorszám) jövedelemkiesésként – az állítása szerint – 2018.I.01. napjától értékesítési vezető munkakör betöltésével elérhető és a ténylegesen elért jövedelmének a különbözetét érvényesíti.

[259] Elmaradt vagyoni előny címén kártérítés akkor állapítható meg, ha az a jövőbeni felmerülésének a lehetőségében rejlő szükségszerű bizonytalansági tényező mellett is a bizonyosság erejével megállapíthatóan bekövetkezett volna (Kúria Pfv.20.035/2014/17. számú határozatában irányadónak tekintett Legfelsőbb Bíróság Pfv.VI.22.394/2006/4.).

[260] Elmaradt jövedelem nem alapozható önmagában elvi jellegű feltételezésekre, ha azt nem támasztják alá reálisan ellenőrizhető adatok (Kúria Pfv.20.731/2015/5.).

[261] Az elmaradt vagyoni előny kárként érvényesítése esetén szükséges annak bizonyítása, hogy ahhoz a károsult a bizonyossággal határos valószínűséggel hozzájuthatott volna (BDT2022. 4550.II.).

[262] Az ítéltábla álláspontja szerint a munkáltató periratokhoz csatolt nyilatkozata és az annak mellékletét képező okiratok alapján kétséget kizáróan nem bizonyított, hogy a IV. rendű felperes 2018.I.01. napjától kezdődően értékesítési vezetői munkakörben az elmaradt vagyoni előny számításának alapjául megjelölt jövedelmet érte volna el. Lényeges ugyanis, hogy ilyen munkakör korábban nem létezett, azt a IV. rendű felperesi állítás szerint munkáltatója kizárólag a részére hozta létre, erre pedig azóta sem került sor. Erre tekintettel az ítéltábla a IV. rendű felperes e címen előterjesztett kárigényét alaptalannak találta.

[263] Az alperest terhelő marasztalási összeg fentiek szerinti leszállítása következtében a felperesek az I., III. és a IV. rendű felperesek keresete 181.754.265 forint erejéig bizonyult megalapozottnak. A pervesztesség-pernyertesség aránya a felperesekre kedvezőbben 86 – 14 %-ra változott.

[264] A pervesztesség-pernyertesség arányának megváltozása nem érinti az elsőfokú ítélet eljárási illeték és állam által előlegezett költség viselésére vonatkozó rendelkezését. A megváltoztatott tételek a perben beszerzett szakértői véleményről függetlenek.

[265] A felpereseket az IM r. 3. § (2) bekezdése alapján a 181.754.265 forint pernyertességükhöz igazodóan 5.102.278 forint általános forgalmi adóval növelt ügyvédi munkadíj illetné meg, az alperest a 30.474.290 forint pernyertességéhez igazodóan bruttó 1.415.070 forint a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján, elszámolva a felperesek perköltsége 3.687.108 forint, amelyre az ítéltábla az alperes által fizetendő összeget leszállította.

[266] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – nem fellebbezett részét nem érintve – részben a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján, egyebekben helybenhagyta. Az ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság döntése meghozatalakor figyelmen kívül hagyta, hogy a 454/2022. (XI.09.) Korm. rendelet 2. §-a a késedelmi kamatkövetelésre vonatkozó korlátozó rendelkezést tartalmaz, amely szerint a késedelmi kamatkövetelés legfeljebb évi 25 %-os mértékben érvényesíthető, ezt meghaladó részében pedig úgy kell tekinteni, mintha azt ki sem kötötték volna. E tekintetben az elsőfokú ítélet pontosításra szorult.

[267] A másodfokú eljárásban a perérték 89.171.570 forint, amelyhez képest az alperes fellebbezése 5.509.222 forint erejéig bizonyult megalapozottnak, ezért 174.917 forint, az I., III. és IV. rendű felperesek 83.662.348 forint pernyertességhez igazodóan 1.403.267 forint ügyvédi munkadíjból álló perköltségre tarthatnak igényt [IM r. 3. § (2) bekezdés a), b) pont, (5) bekezdés, 4/A. §]. Erre tekintettel az ítéltábla a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján az alperest kötelezte a felperesek 1.228.350 forint összegű másodfokú perköltségének a megfizetésére.

[268] Az alperes személyes illetékmentessége [1990. évi XCIII. tv. 5. § (1) bekezdés d) pont], valamint az I., III. és a IV. rendű felperesek személyes költségmentessége folytán feljegyzett másodfokú eljárási illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[269] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Szeged, 2026. március 26.

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.187/2025/12.

Felperesek:

(I. r. felperes neve) (lakcím) I. rendű;

(II. r. felperes neve) (lakcíme) II. rendű;

(III. r. felperes neve) (lakcím) III. rendű;

(IV. r. felperes neve) (lakcím) IV. rendű;

(V. r. felperes neve) (lakcím) V. rendű;

(VI. r. felperes neve) (lakcím) VI. rendű;

(VII. r. felperes neve) (lakcím) VII. rendű;

(VIII. r. felperes neve) (cím) VIII. rendű;

(IX. r. felperes neve) (címe) IX. rendű;

(X. r. felperes neve) (cím) X. rendű;

(XI. r. felperes neve) (cím) XI. rendű

A felperesek jogi képviselője:

Dr. Varga Endre Tibor ügyvéd (ügyvéd címe)

Az alperes:

Magyar Biztosítók Szövetsége (címe)

Az alperes jogi képviselője:

Pozderka és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: iroda címe)

A per tárgya:

kártérítés, sérelemdíj

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Gyulai Törvényszék 14.P.20.049/2021/250/I.

A fellebbezést benyújtó fél és fellebbezés száma:

az alperes, 14.P.20.049/2021/255.

V É G Z É S

A Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.187/2025/10. sorszámú ítélete fejrészét és rendelkező részét az alábbiak szerint javítja ki:

„R É S Z Í T É L E T” .

„A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.”

A végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

[1] Az ítéltábla a Gyulai Törvényszék P.20.049/2021/250/I. sorszámú részítéletével szemben az alperes által benyújtott fellebbezést bírálta felül.

[2] Az ítéltábla elírás folytán érdemi határozatának megnevezését a 10. sorszám alatti határozatában ítéletként tüntette fel, holott az valójában részítélet.

[3] Az ítéltábla észlelte az elírást és azt a Pp. 364. §- folytán alkalmazandó 352. § (1) bekezdése alapján a rendelkező rész szerint kijavította, a fellebbezést a Pp. 352. § (4) bekezdése zárja ki.

Szeged, 2026. április 24.

Dr. Béri András sk.

Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet sk.

Dr. Lengyel Nóra sk.

táblabíró

előadó bíró

táblabíró